

Arkeen 17.28/27.1.2003

M

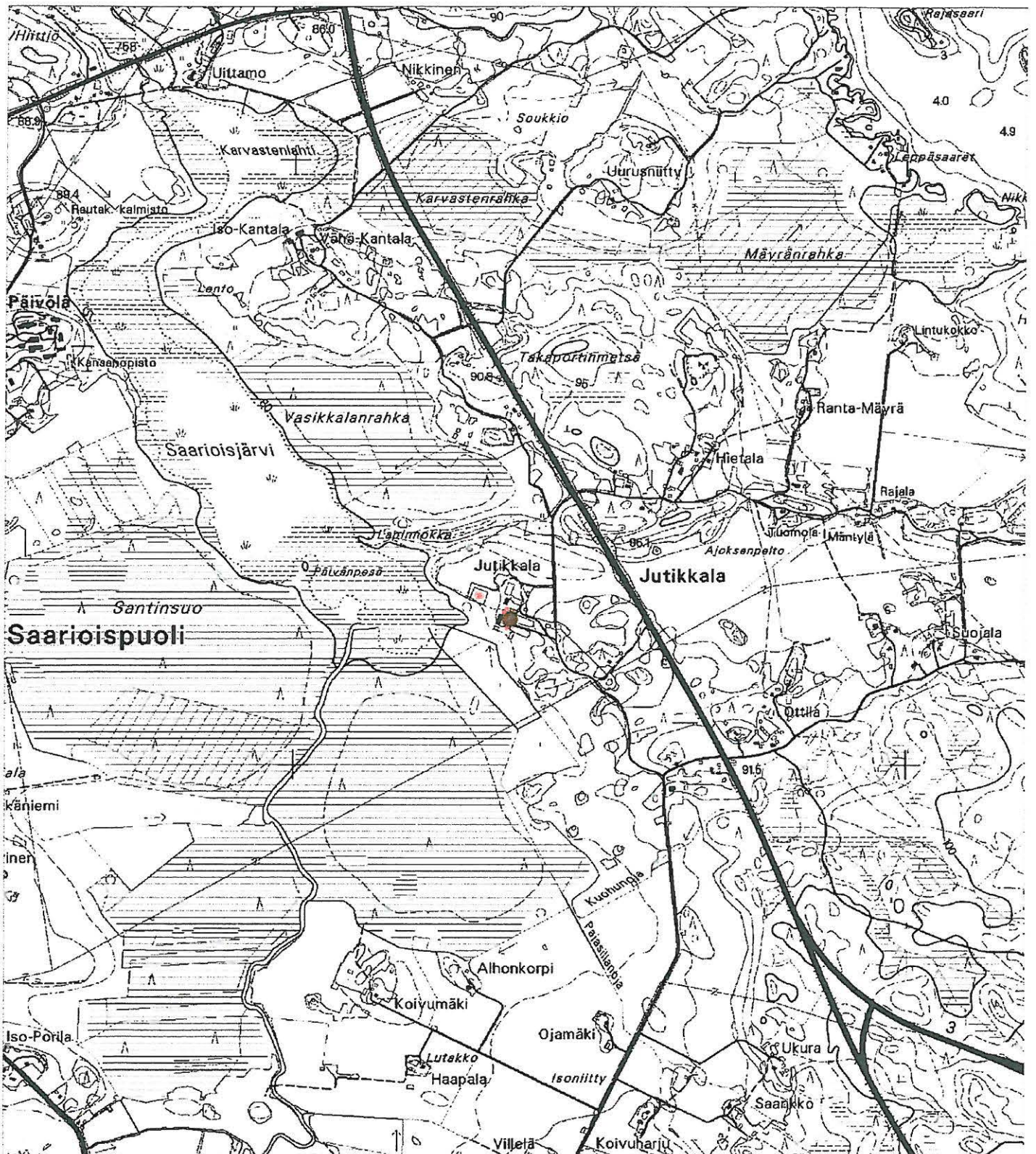
**VALKEAKOSKI (ENT. SÄÄKSMÄKI),
JUTIKKALAN KARTANO**

**KAIVAUSKERTOMUS
KAIVAUKSET 2002**

**Georg Haggrén, Hannele Lehtonen & Jukka Wuorisalo
Museoviraston rakennushistorian osasto**

VALKEAKOSKI (ent.Sääksmäki) Jutikkalan kartano
G.Haggrén 2002

pk 2132 02

Peruskarttaote

Pohja PerusCD 2001

mk noin 1:20 000

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde: Valkeakoski (ent. Sääksmäki), Jutikkalan kartano
 Peruskartta: 2132 02 Sääksmäki
 Peruskoordinaatit: X = 6782 50, Y = 2502 70, Z = 85-90 m/mpy
 RekNro: Jutikkala 3:34
 Kiinteistötunnus: 908-425-3:34
 Maanomistaja: Jutikkalan säätiö
 Tutkimuksen laatu: Kaivaus
 Kohteen ajoitus: Myöhäisrautakausi – 1850
 Kenttätyönjohtaja: FT Georg Haggrén
 Piirtäjä: HuK Hannele Lehtonen
 Tutkimusapulainen: Fil. yo. Jukka Wuorisalo
 Tutkimuslaitos: Museovirasto, Rakennushistorian osasto
 Kenttätyöaika: 29.7.-12.8.2002
 Tutkimuskustannukset: 9950 € Jutikkalan säätiö
 Valkeakosken kaupunki palkkasi erikseen kaivajat (7 kpl) nuorten kesätyötuen avulla
 Esinelöydöt: Kansallismuseon kokoelmat, historiallisen ajan kokoelmat
 KM 2002068:1-339
 Rahakammio
 2002059
 Aiemmat löydöt: Kansallismuseon kokoelmat, historiallisen ajan kokoelmat:
 KM 99063: 1-128 (Kaivauslöydöt)
 KM 2000066: 1-359 (Kaivauslöydöt)
 KM 2001056:1-583 (Kaivauslöydöt)
 Kansallismuseon kokoelmat, esihistorian kokoelmat:
 KM 31580 (Puutarha, irtolöytö, ristiriipus)
 KM 32033:1-3 (Kokkomäki, kalmistolöytöjä)
 KM 32179: 1-8 (Kirsikkamäki, kalmistolöytöjä)
 KM 32916:1-318 (Kokkomäki, kalmistolöytöjä)
 Rakennusfragmentit: -
 Mustavalkonegatiivit: 125260: 1-34
 Diaposiivit: 125261: 1-38
 Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka:
 Museovirasto, Rakennushistorian osaston arkisto (MV:RHOA),
 Kulttuuritalo, Helsinki
 Kaivauskertomuksen kopiot:
 Museoviraston Arkeologian osaston arkisto (MV:AOA),
 Pirkanmaan maakuntamuseo, Jutikkalan säätiö, Valkeakosken kaupunki
 Aikaisemmat arkeologiset tutkimukset:
 Valkeakoski, Jutikkala, Muuntajanmäki (Hirviluoto 1990), MV:AOA
 Valkeakoski, Jutikkalan kartano (Haggrén 1999), MV:RHOA
 Valkeakoski, Jutikkalan kartano (Haggrén 2000), MV:RHOA
 Valkeakoski, Jutikkalan kartano (Haggrén & Mikkola 2001), MV:RHOA
 Valkeakoski, Jutikkala, Kokkomäki (Haggrén & Hakan pää 2001), MV:AOA

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 JUTIKKALAN ESIHISTORIA JA AIEMMAT ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET	4
3 JUTIKKALAN KARTANON HISTORIA	5
4 JUTIKKALAN RAKENNUKSET JA TONTTIMAA	6
5 TUTKIMUSMENETELMÄT	6
6 KARTANON TONTTIMAAN KAIVAUSALUEET	8
7 KAALIMAAN KOEKAIVAUS	11
8 KARTANON TONTTIMAAN LÖYDÖT	12
9 YHTEENVETO	16
LÄHTEET	18

LIITTEET

1. Karttaluettelo
2. Mustavalkonegatiiviluettelo
3. Dialuettelo
4. Löytöluettelo
5. Luuluettelo
6. Yhteysluettelo

1 JOHDANTO

Valkeakosken (ent. Sääksmäen) Jutikkalan kartanon arkeologiset tutkimukset aloitettiin kesällä 1999 Jutikkalan säätiön ja akateemikko Eino Jutikkalan aloitteesta. Tutkimusten alkuperäisenä tavoitteena oli paikantaa Jutikkalan keskiaikainen tonttimaa.

Kartanon nykyinen päärakennus sekä muut tonttimaalla sijaitsevat rakennukset ovat vuoden 1838 jälkeiseltä ajalta. Vuosina 1999, 2000 ja 2001 selvisi, että tonttimaalla on asutusjatkuvuus myöhäisrautakaudelta nykyaikaan asti. Vuonna 1999 tehdyn inventoinnin sekä vuosina 1999-2001 suoritettujen kaivausten tulokset olivat niin lupaavia, että Jutikkalan säätiö päätti jatkaa tutkimuksia vielä vuonna 2002. Nyt tavoitteena oli paljastaa kartanon vanhojen rakennusten perustuksia ja jättää osa kivijaloista näkyville. Näin ne muodostaisivat Jutikkalan kartanomuseoon liittyvän kartanon menneisyyttä havainnollistavan nähtävyyden. Tämän työn ohessa jatkettiin kaivauksia ja muita arkeologisia tutkimuksia Jutikkalassa. Edellisten vuoden tapaan tutkimukset toteutettiin Museoviraston rakennushistorian osaston alaisuudessa ja yhteistyössä arkeologian osaston kanssa.

Vuoden 2002 kenttätyöt aloitettiin 2.5.2002, jolloin FT Georg Haggrén, HuK Päivi Hakanpää ja fil. yo. Jukka Wuorisalo jatkoivat inventointia ja suorittivat pintapoimintaa Jutikkalan tonttimaan läheisyydessä ja Kokkomäen ympäristössä.

Kartanon tonttimaan kaivaukset tehtiin 29.7.-13.8.2002 välisenä aikana. Koska alueita avattiin koneellisesti, siirrettiin osa työvoimasta ajoittain kaivamaan pientä koeojaa Jutikkalan Kaalimaan asuinpaikalle. Kenttätöistä vastasivat Georg Haggrén ja HuK Hannele Lehtonen. Tutkimusapulaisena toimi fil. yo. Jukka Wuorisalo.

Valkeakosken kaupunki palkkasi tutkimuksia varten kaivajiksi seitsemän paikallista koululaista ja opiskelijaa, joille voitiin näin tarjota kahden viikon pituinen kesätyöpaikka. Vapaaehtoisena tutkimuksiin osallistui useana päivänä FT Leena Valkeapää. Myös akateemikko Eino Jutikkala oli kaivamassa lähes päivittäin.

Tutkimusten jälkityöt ja raportointi tehtiin syksyllä 2002. Tonttimaan esinelöydöt puhdistettiin jo kaivausten aikana. Jukka Wuorisalo huolehti löytöjen tallettamisesta ja luetteloi ne tietokantaohjelman avulla. Hannele Lehtonen vastasi kaivauskarttojen piirtämisestä.

Kaivauksista kerrottiin 9.8.2002 Valkeakosken sanomissa. SKAS-lehden kevään 2002 numerossa julkaistaan Jutikkalan uusimpien tutkimusten esittely.

2 JUTIKKALAN ESIHISTORIA JA AIEMMAT ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET

Jutikkalan ja Lahisten kartanoiden alueiden uskottiin pitkään olleen rautakaudella asumattomia. Käsitys muuttui, kun vuonna 1987 noin 300 m Jutikkalan kartanon tonttimaasta itään olevasta Muuntajanmäestä löytyi sekä röykkiö- että polttokenttäkalmisto. Niitä tutkittiin vuonna 1990 arkeologisin kaivauksin. Muuntajanmäen muinaisjäännökset ajoittuvat löytöjen perusteella pääosin merovingiajalle, mutta kalmiston käyttö näyttää jatkuneen pidemmälle, mahdollisesti jopa 1000-luvulle asti. (Hirviluoto 1997.) Myös Jutikkalan pohjoispuolella sijaitsevasta Kantalasta löytyi 1980-luvun lopulla muutamia röykkiöitä, jotka saattavat olla rautakautisia. Jutikkalan läheisyydessä Saarioisjärven länsipuolella Päivölässä, Saarella ja Sillantaassa on rautakaudella ollut intensiivistä asutusta, mistä mm. kalmistot ja kuppikivet ovat todisteena.

Vuosien 1999-2001 tutkimuksissa tiedot Jutikkalan kylän esihistoriasta ovat huomattavasti lisääntyneet ja monipuolistuneet. Kartanolta noin 200 m pohjoiseen sijaitsevalta Tiiliruukinmäeltä löytyi vanhemmalle rautakaudelle ajoittuva röykkiö. Kartanon pohjoispuolisen pellon takaa noin 200 m tonttimaalta luoteeseen paljastui noin vuosien 500-1100 välillä käytössä ollut Kokkomäen polttokenttäkalmisto, johon on loppuvaiheessa tehty myös ruumishautauksia. Kartanon tonttimaan tuntumasta, sen luoteislaidalla olevalta Kirsikkamäeltä löytyi vielä yksi polttokenttäkalmisto. Myös Jutikkalan tonttimaalta ja sen länsipuolella olevalta Kaalimaalta on löytynyt rautakautista keramiikkaa. Molemmat kohteet on tulkittu rautakautisiksi asuinpaikoiksi. Kaalimaan vanhin löytö ajoittuu jo varhaismetallikaudelle. Tonttimaalla asutus on jatkunut rautakaudelta nykypäiviin asti.

Jutikkalan kartanon rakennukset tuhoutuivat tulipalossa keväällä 1838. Nykyinen päärakennus on pystytetty vain vuosi tämän jälkeen, muu rakennuskanta on 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alusta. Kartanon pihamaalla on tehty kaivauksia vuosina 1999-2001. Näissä selvisi, että pihamaalle on 1700-luvun kuluessa muodostunut useita täytemaakerroksia. Jutikkalan kartanonmäki onkin alkujaan ollut selvästi nykyistä pienempi. Osa 1700-luvun lopun rakennustöissä tarvittua täyttömaasta saatiin mäen lakea tasaamalla ja madaltamalla. Samoihin aikoihin, kun kapteeni Anders Blåfield 1790-luvulla pystytti Jutikkalaan uuden päärakennuksen, rakennutti hän sen etu- eli itäpuolelle klassismin ihanteiden mukaisen laajan tasaisen nurmikentän, joka rajautui idässä vajaan metrin korkuiseen kiviterassiin. Tällöin kartanonmäkeä laajennettiin tuomalla paikalle maata. Näiden maakerrosten alta on löytynyt useita vanhempien rakennusten nurkkia tai seinälinjoja tukeneita kivijalankiviä. Kaivetuilta alueilta voitiin vuosien 1999-2001 kaivausten perusteella hahmottaa kolme eri ikäistä rakennusvaihetta. Niistä nuorin on maanpinnalle vieläkin erottuva 1800-luvun alun siipirakennuksen perustus. Osin sen alla on 1700-luvun alkupuolella pystytetyn rakennuksen jäänteet. Näiden ohella on löytynyt vanhemman, todennäköisesti 1500-1600-luvuille ajoittuvan ison, päärakennukseksi tulkitun rakennuksen perustuksia.

Alueen esi- ja varhaishistoriasta ks. myös vuosien 1999-2001 tutkimuskertomukset.

3 JUTIKKALAN KARTANON HISTORIA

Sääksmäen Jutikkala on Hämeen harvoja keskiaikaisia kartanoita. Sääksmäellä ja koko Sääksmäen kihlakunnassa niitä on ollut kaikkiaan kolme: Jutikkala, Lahinen ja Solberga. Muualla Hämeessä niitä oli kymmenkunta, Ylä-Satakunnassa lisäksi puolisen tusinaa.

Jutikkala mainitaan ensi kerran vuonna 1340, kun 25 sääksmäkeläistä asetettiin kirkonkiroukseen heidän kieltäytyttyään maksamasta kirkon vaatimaa veroa. Yksi niskoittelijoista oli Melico de ludicala eli Mielikko Jutikkalasta. Viimeistään vuonna 1420 Jutikkalassa on ollut rälssin asumakartano, jota lienee isännöinyt Henrich Bitz. Keskiajan lopulla ja 1500-luvulla kartano oli mm. Bitz- ja Tasainen (aat. Hufvudsköld)-rälssisukujen jäsenten hallussa. 1520-luvun lopulta vuoteen 1661 Jutikkala oli jaettuna kahteen osaan, joista toisen omistajat asuivat kartanossa, mutta toinen puolisko lienee ollut lampuotien viljelyksessä. Myöhemmin kartano on ollut von Birckholtz-, Blåfield- ja Jutikkala-sukujen omistuksessa.

Jutikkalan kartanon historiasta lähemmin ks. vuoden 1999 kaivauskertomus.

4 JUTIKKALAN RAKENNUKSET JA TONTTIMAA

Jutikkalan kartanon nykyiset rakennukset ovat pääosin 1800-luvulta muodostaen arvokkaan kokonaisuuden, jota moderni tehomaatalous ei ole muuttanut. Kartanon tonttimaan vanha rakennuskanta tuhoutui tulipalossa vuonna 1838. Nykyinen päärakennus pystytettiin jo seuraavana vuonna edeltäjänsä kivijalalle. Ennen tulipaloa päärakennuksen itäpuolista tasaista piha-aluetta reunusti kaksi siipirakennusta. Nyt ainoastaan pohjoislaidalla on Käräjätupa. Hieman edempänä pohjoisessa on yhä kesäisin asuttu Syytinkirakennus sekä kartanon talousrakennuksia mm. kivinavetta vuodelta 1877.

Päärakennuksen ja Syytinkirakennuksen välissä on hedelmätarhaa ja niiden länsipuolella pieni ranskalainen puutarha, josta pääosa on kasvi- ja marjatarhana. Lännessä siihen rajoittuu vanhoissa kartoissa Kaalimaaksi (Kålland) kutsuttu pieni peltolohko, josta on pintapoiminnossa talletettu lukuisia rautakautisia ja historiallisen ajan löytöjä. Vielä edempänä lännessä on Saarioisjärven rantaa seuraava englantilainen puutarha. Tonttimaata kiertää luoteis-, pohjois- ja koillispuolella vanha Niemipelto, joka on ollut varhaisen viljelytekniikan kannalta kartanon parasta maata.

Rakennuksista ja tonttimaasta lähemmin ks. vuoden 1999 kaivauskertomus.

5 TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimuksiin liittyvät kartta-, arkisto- ja ilmakuvaselvitykset tehtiin jo vuonna 1999. Ks. vuoden 1999 kaivauskertomus.

Vuosina 1999, 2000 ja 2001 tehdyssä pintapoiminnassa Jutikkalan Niemipellon etelälaidalla sijainneelta Kaalimaalta löytyi keskiaikaisen kivitavara-astian pala, rautakaudentyypin keramiikan palasia ja myöhäisrautakautinen pronssinen sarjahelmi. Tällä lohkolla jatkettiin pintapoimintaa 2.5.2001. Nyt löytyi mm. muutama pala rautakautista keramiikkaa ja iso luinen kinnasneula. Myös kartanon tonttimaan ja Kokkomäen välisellä osalla vanhasta Niemipellosta tehtiin pikaista pintapoimintaa. Siellä tulokset olivat laihoja. Kaalimaan länsipuolelta löytyi tosin hieman rautakautista keramiikkaa sekä 1700- ja 1800-lukujen vaihteeseen ajoittuvan saksalaisen mineraalivesipullon leima, edempää Niemipellosta harvakseltaan 1700- ja 1800-lukujen jätettä sekä kivisaviastian kylkipala. Pintapoimintahavaintojen perusteella rautakautiseen asuinpaikkaan viittaavat löydöt keskittyvät Kaalimaalle.

Kevään inventoinnissa löytyi noin 50 m Kokkomäeltä länteen pellonreunassa sijaitsevalta kapealta kumpareelta ketun- tms. kolo, jonka edustalla oli eläimen kolosta kaivamaa mustaa hiilensekaista hiekkaa. Tästä irtomaakasasta löytyi pala rautakaudentyypin keramiikkaa. Aivan kolon itäpuolella on vanha kellari tms. kuoppa. Paikka nimettiin Kokkomäki II:si. Sen pohjoispuolella olevan ojan vastarannalta löytyi lisäksi vajaan metrin korkuinen ja pari metriä halkaisijaltaan oleva rautakuonakasa, jonka ajoitus jäi epäselväksi.

Tonttimaan kaivaukset suoritettiin 29.7.-12.8.2002. Tutkimusten alussa 30.-31.7 avattiin kartanon tonttimaalle koneellisesti iso alue, joka seurasi vuosien 1999-2001 tutkimusten perusteella hahmotellun ison 1500-1600-lukujen rakennuksen seinänperustusten linjoja. Osa tästä alueesta oli jo aiemmin tutkittua (ks. alueet 2, 5, 6, 7, 9 ja 14), osa kokonaan tutkimatonta. Aiemmin tutkimattomat kohdat nimettiin alueiksi 15-18. Lukuun ottamatta aluetta 16 koko tällä alueella kaivettiin puhtaaseen pohjamaahan asti. Koneellista avaamista

odotellessa ja sen aikana avattiin lapioin vuoden 2001 kaivauksissa (alue 12) löytyneen 1700-luvun rakennuksen nurkka ja seinälinjoja sekä uuninperustus (alue 19). Tämän rakennuksen länsiseinän linjalta avattiin lisäksi pieni koeala (alue 20), jossa paljastettiin yksi kivi. Uusien kaivausalueitten yhteispinta-ala oli noin 50 m².

Kaakko-luodesuuntainen alue 15 avattiin siten, että se ulottui kaakossa lähelle pihamaan itäreunan kiviterassia ja luoteessa alueiden 2 ja 5 itäpäättyyn. Vuoden 2001 tutkimusten lopussa kaivettu alue 14 jäi alueen 15 sisään. Alue 16 määritettiin lähtemään alueen 15 kaakkoispäästä kohti lounasta. Koillis-lounaissuuntainen alue 17 alkoi alueen 15 luoteisosasta ja se yritettiin sijoittaa tutkittavan rakennuksen väliseinän linjalle. Alueet 15, 16 ja 17 muodostivat yhdessä U-muotoisen kaivausalueen. Alue 18 avattiin alueiden 2, 5, 6 ja 9 keskelle jääneen sireenipensaaseen paikalle. Pensas siirrettiin kaivinkoneen avulla pari metriä alkuperäisestä paikastaan etelään.

Kaikilta kaivausalueilta poistettiin kaivinkoneen avulla pintamulta ja 1700- ja 1800-lukujen vaihteen täytemaakkerrokset. Tämän jälkeen kaivausta jatkettiin lastoin ja lapioin ns. yksikkökaivausmenetelmää soveltaen. Pääosa kaivetusta maasta seulottiin 5 mm seulalla, osa täytehiekakerroksista 10 mm seulalla. Uusien yksiköiden ohella voitiin käyttää aiempina vuosina dokumentoituja yksiköitä.

Tonttimaan koneellisen kaivuutyön aikana Kaalimaalle avattiin 1 x 4 m suuruinen pohjois-eteläsuuntainen koeoja paikalle, jossa keväällä oli havaittu peltomullan alla olevaa kiveystä. Koeojan alueelta poistettiin peltomulta lapioin ja lastoin, minkä jälkeen paljastunut taso dokumentoitiin. Ajan puutteen vuoksi peltomullan alla olevia kerroksia ei kaivettu, mutta siitä otettiin makrofossiilinäytteitä.

Korkeuskiintopisteenä käytettiin Jutikkalan pihamaalle lipputangonperustusvaloksen koillisimpaan pulttiin vuonna 1999 siirrettyä korkeutta 89,87 m mpy. Vuoden 2001 tutkimusten lopussa tehdyssä tarkistusmittauksessa osoittautui, että käytetty korkeus on ollut virheellinen. Pultin oikea korkeus on **86,22 m mpy** eli 3,65 m alempana kuin aiemmin käytetty korkeus. Tarkistettu korkeuslukema on mitattu Kokkomäellä olevasta kiintopisteestä (Valkeakosken kaupungin piste nro 67158 vuodelta 1967 87,40 m mpy 60 N), virheellinen lukema on mitattu vuonna 1999 TVL:n Hämeenlinna-Tampere-moottoritietä varten rakentamasta tilapäisestä pisteestä. Kartanon pihamaan korkein kohta on siten nykyisin hieman alempana kuin Kokkomäen ja Kirsikkamäen laki (n. 87,40 m mpy ja 88,60 m mpy).

Tonttimaalle oli jo vuonna 1999 luotu etelä-pohjoissuuntainen koordinaatisto, jonka linja 700 kulkee käräjätuvan länsiseinää ja linja 322 saman rakennuksen eteläseinää pitkin. Vuoden 2001 yleiskarttaa täydennettiin nyt uusien kaivausalueiden ja havaintojen osalta.

Pihamaalle tehdyt uudet kaivausalueet on merkitty yleiskarttaan numeroin 15-18. Kaivausalueilta piirrettiin taso- ja profiilikarttoja sekä otettiin valokuvia tarpeen mukaan. Kaivaustasoissa seurattiin aiemmin kaivettujen alueiden 2, 5, 6, 7, 9 ja 14 tasojen numerointia.

Kaivauksissa havaitut yksiköt saivat aluekohtaisen juoksevan numeroinnin siten, että pintamulta merkittiin tunnuksella Y0. Koska uudet kaivausalueet olivat mainittujen vanhojen alueiden tuntumassa, käytettiin nyt samoja yksiköitä siltä osin kuin ne voitiin erottaa. Yhteensä erotettiin 17 uutta yksikköä, jotka saivat numerot Y44-Y60. Rakenteet saivat omat yksikkönumeronsa. Nyt erotettiin uudet rakenteet R6-R10.

Osa kivijaloista jätettiin kaivausten jälkeen esille Jutikkalan kartanomuseoon liittyväksi nähtävyydeksi, muistomerkiksi menneistä rakennuksista. Esille jätettiin osa 1500-1600-lukujen päärakennukseksi tulkittun rakennuksen kivijalkaa sekä 1700-luvun päärakennukseksi tulkittun rakennuksen nurkka. Vanhempi kivijalka oli niin syvällä maanpinnan alla, että siitä täytyi rakentaa kivistä kasattu salaoja, joka johtaa sade- ja valumaveden kartanon pihamaan itäreunan terassin läpi. Muut kaivausalueet peitettiin tutkimusten päätyttyä.

Kaivausalueilta tavatut esinelöydöt ja luut otettiin talteen yhteyksittäin ja ruuduittain. Kaivauslöydöt on numeroitu Kansallismuseon päänumeron 2002068 alle.

Kaivausalueilta ja Kaalimaalta otettiin yhteensä 11 maanäytettä makrofossiilianalyysiä varten. Dos. Terttu Lempiäinen on analysoinut nämä näytteet syksyllä 2002. Hän laati näytteistä erillisen raportin.

6 KARTANON TONTTIMAAN KAIVAUSALUEET

KAIVAUSALUE 15

Kaakko-luodesuuntainen kaivausalue 15 (Alue 15: 293-300/705-711) sijoitettiin kartanon pihamaalle vuosien 1999-2001 kaivauksissa löytyneen kivijalan (R5) suuntaisesti ja sen jatkoksi kaakkoon päin. Alueen 15 luoteispää ulottui alueiden 2 ja 5 itäpäätyyn, kaakkoispää lähelle pihamaata reunustavaa kiviterassia. Vuoden 2001 alue 14 jäi alueen 15 luoteispään sisään. Alueen 15 pituus oli noin 9 m ja leveys noin 2,5 m, pinta-ala noin 21 m². Alueesta suoritettiin dokumentointia varten vain länsiprofiili, muihin profiileihin jätettiin viistot, pääosin täytemaasta koostuneet rinteet. Alueen lounaispuolella jatkui kivikkoinen täyttökerros (Y54). Sen päällä oli koko alueen 15 peittänyt hiekkatäyttö (Y44 = Y21), joka paksuni kohti koillista. Alueen 15 lounaisreuna yhtyi kaakossa alueen 16 ja luoteessa alueen 17 koillispuoleen.

Alueella tiedettiin aiempien vuosien havaintojen perusteella olevan 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa tuotu täytemaakerros, jonka avulla etupihan aluetta on tasoitettu ja laajennettu. Koko alueelta poistettiin 30.7.2002 koneellisesti 60-75 cm paksu kerros. Se koostui osin kartanomäen moreenikumpareen hiekasta (Y44) ja etenkin lounaisreunassa myös tiiviistä kivikerroksesta (Y54). Pääosassa aluetta täyttökerroksen alta paljastui jo aiemmin tutkituilta alueilta 2, 6, 7 ja 9 tavattu saven- ja hiekan sekainen multakerros (Y8). Alueella 15 se muodosti selkeän pinnan, joka alueen koillisreunassa taittui melko jyrkästi alas päin. Aiempien vuosien tapaan tässä kerroksessa oli esineistöä rautakaudelta 1700-luvulle. Kuten muuallakin myös alueella 15 tämän kerroksen alla oli samankaltainen, mutta tiiviimpi ja vähemmän löytöjä sisältänyt kerros (Y8b). Alueen luoteispäässä oli todennäköisesti 1800-luvun alussa täytetty mullan ja kivien sekainen alue (Y3), joka on aiemmin havaittu myös alueilta 2 ja 5. Alueen 15 pohjoisosassa, pääosin alueen 14 sisällä oli iso kivi, joka liittyy ison 1500-1600-luvun rakennuksen kivijalkaan (R5).

Edellä mainitun kiven koillispuolella oli 2-4 cm paksu tiivis savipatja (Y56), joka jatkui profiiliin. Saven alla oli tiilimurskaa ja kivikkoa. Koska nämä olivat multakerroksen Y8 päällä ja erottuivat ainoastaan alueen pohjoisimmassa kulmassa, niiden tarkemmasta tutkimisesta luovuttiin ajan puutteen vuoksi. Kun aluetta 15 täytettiin koneellisesti, paljastui koillisprofiilista kivijalkakivi (ks. kartta 4). Se ja edellä mainittu savipatja kuuluvat todennäköisesti samaan rakennukseen, joka pihan stratigrafian perusteella ajoittuu lähinnä 1700-luvun loppuun tai 1800-luvun alkuun.

Alueen 15 lounaisimmassa kulmassa oli häiriintymätöntä keskiaikaista kerrosta (Y51), jota kuvataan lähemmin alueen 17 yhteydessä.

Puhdas pohjamaa oli koko alueella samaa savea (Y20) kuin alueilla 6 ja 9. Alueen 15 pohjoisreunassa pohjamaan pinta taittui jyrkästi alaspäin kohti koillista. Alueen 15 kohta on alkujaan muodostanut kartanonmäen koillisrinteellä sijainneen tasanteen.

ALUE 16

Alue 16 sijoitettiin alueen 15 kaakkoispäästä kulkemaan kohti lounasta. Alueen pohjoispää avattiin koneellisesti, eteläpää osin lapioin. Alueen 16 lounaispäässä oli iso maakivi, joka ylsi nykyiselle maanpinnalle. Alueen pituus oli noin 6 m ja leveys runsaat 2 m (noin 14,5 m²).

Alueen koillispäässä oli paksu täytemaakerros (Y44, Y54). Myös alueen itäreunassa oli paksultti hiekasta ja kivistä koostunutta täytemaata (Y44, Y46). Alueen eteläpäässä puhdas pohjamaa oli noin 20 cm syvyydellä eli sen päällä oli vain pintamulta ja noin 5 cm paksu hiekkainen täytemaakerros (Y44). Alkuperäinen maanpinta on alueella siten laskenut melko jyrkästi kohti pohjoista ja itää.

Alueen lounaisosassa paljastui pintamaan alta puhtaan pohjamaan päälle ladottu runsaan metrin levyinen tiivis itä-länsisuuntainen kiveys (R7). Se koostui kivistä, joiden halkaisija vaihteli 6-25 cm välillä. Kiveystä oli esillä vajaa 2 m, mutta se jatkui alueen länsiprofiiliin. Kiveyksestä ja sen pinnassa olleesta maasta (Y58) löytyi ainoastaan hieman savitiivistettä, piitä ja rautakautista keramiikkaa sekä hioinkivi. Tämän kiveyksen pohjoispuolella oli neljästä pystyyn asetetusta laakakivistä rakennettu paalunsija (R9). Edellä mainittu kiveys tulkittiin seinälinjaksi ja paalunsija samaan rakennukseen kuuluvaksi rakenteeksi. Kyse on kartanonmäellä sijainneesta keskiaikaisesta tai todennäköisemmin rautakautisesta rakennuksesta. (vrt. Uino 1986 s. 136 ff.)

Alueen 16 keskiosissa oli neljän kiven muodostama linja, joka tulkittiin 1600-luvun lopulle tai 1700-luvun alkuun ajoittuvan rakennuksen kivijalaksi (R10). Kivistä lounaisin on iso maakivi, muut kivet on erikseen tuotu paikalle. Yhdessä kohdassa tätä kiviriviä (ruutu 291/710) oli 1600-luvun lopulle ajoitettavissa oleva ikkunalasikeskittyminen, ilmeinen ikkunan kohta. Kivirivin luoteispuolella on hiekasta ja kivistä koostuvia täytemaakerroksia ja kulttuurikerrosta (Y46, Y49, Y53, Y60), joita ei kokonaan ehditty kaivaa pois. Kivirivin itäpuolella oli paksu täytemaakerros (Y44, Y53), jonka täydellinen poistaminen olisi ahtaan tilan vuoksi vaatinut alueen laajentamista itään. Aikapulan vuoksi tähän ei ollut mahdollisuuksia.

Alueen pohjoisosaan ulottui alueelta 15 jatkuva savensekainen multakerros (Y8, Y8b). Paksun täytemaan (Y44, Y54, Y60) vuoksi alueen 16 rakenteiden suhdetta tähän kerrokseen (Y8, Y8b) ei pystytty varmistamaan.

Alueen lounaiskulmassa oli noin 20 cm multaa sisältänyt selvärajainen kuoppa, joka tulkittiin istutuskuopaksi (Y59). Alueen eteläpäässä pohjamaa oli moreenia (Y45), pohjoispäässä savea (Y20).

ALUE 17

Alue 17 sijoitettiin alueen 15 luoteispäästä (alueesta 14) kulkemaan kohti lounasta. Alue avattiin koneellisesti. Alueen pituus oli 5,5 m ja leveys vajaa 1,5 m (noin 7,5 m²) ja se sijaitsi linjojen x = 703-707 ja y = 291-296 välillä. Koillispäässä oli pintamullan alla noin 50 cm paksu kivistä ja hiekasta koostuva täyttökerros (Y54), joka oli niin tiivis, että sitä epäiltiin aluksi

rakenteeksi (R6). Alkuperäinen maanpinta nousi alueella jyrkästi kohti lounasta. Alueen lounaispäässä puhdas pohjamoreeni (Y45) paljastui heti pintamullan alta. Mäen jyrkästä noususta johtuen alueen lounaisosassa pinta- ja täyttökerrosten koneellinen poisto ulottui puhtaaseen pohjamaahan asti.

Alueen keski- ja kaakkoisosissa alkuperäisen maanpinnan jyrkkää rinnettä tasasi värjäytynyt hiekkakerros (Y47). Sen alla oli mullan, hiekan ja kivien sekainen täyttö- tai tasoitekerros (Y48), joka on löydöistä päätellen syntynyt 1700-luvun lopulla.

Alueen koillispuolella edellä mainittujen täyttökerrosten alta paljastui jäänteitä lounas-koillinsuuntaisesta puutasosta (R8). Ne ulottuivat alueen 15 luoteisosaan. Puut ovat paikalta etsityn ison rakennuksen kivijalkaa (R5) vasten kohtisuorassa. Puutaso tulkittiin tämän rakennuksen lattian jäänteiksi.

Alueen 17 koillispuolella ja alueen 15 lounaiskulmassa oli tämän puulattian jäänteiden alla oli 5-20 cm paksu värjäytynyt hiekkakerros, joka osoittautui häiriintymättömäksi keskiaikaiseksi kulttuurikerrokseksi (Y51). Siitä löytyi rautanauvoja, rautakaudentyypin keramiikkaa, keskisessä Saksassa Siegburgissa valmistettua kivisavikeramiikkaa, böömiläistyypistä lasia, piitä ja palanutta luuta.

Puhdas pohjamaa oli koko alueella moreenia (Y45). Koillisessa se vaihtui saveksi (Y20) alueiden 15 ja 17 rajalla eli alkuperäisen moreenikumpareen reunassa. Kartanomäen moreenikumpareta on 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa tasoitettu siten, että alueen 17 lounaispuolelta on poistettu maata samalla tavoin kuin alueiden 5 ja 9 länsiosissa.

Kaivausalueiden 15-17 kohdalla kartanon pihapiirin alkuperäinen topografia poikkeaa selvästi nykyisestä. Kaivausalueiden muodostaman tutkimusalueen koillisosassa on noin 60-80 cm paksu täytemaakerros, jonka avulla kartanon pihamaata on laajennettu ja tasoitettu. Alueen lounaiskulmassa puhdas moreeni alkaa puolestaan heti pintamullan alta. Alueiden 15 ja 17 rajalla sekä alueen 16 kaakkoisosassa kulkee alkuperäisen moreenikumpareen ja sen itäpuolisen savikon välinen raja. Lähellä tätä rajaa kulkee alueilta 2, 5, 6, 7, 9 ja 18 lähtevän ja alueelle 14 ulottuvan isoista kivistä koostuvan seinälinjan linja. Alueen 14 kaakkoispuolella tällä linjalla ei ole enää isoja kivijalkakiviä, linjan lounaispuolelta kylläkin puulattian jäänteitä. Kyseessä on pitkä kaako-luodesuuntainen rakennus. Tämä rakennus ajoittuu 1500-1600-luvuille. Sen alla on paikoin säilynyt häiriintymätön keskiaikainen kerros. Alueella 16 oli stratigrafian perusteella hieman uudemman, todennäköisesti 1600-luvun lopulle tai 1700-luvun alkuun ajoittuvan rakennuksen ikkunallisen itäseinän harvaa kivijalkaa. Tämän rakennuksen kaakkoispään (alueella 16) alta löytyi rautakautisen tai varhaiskeskiaikaisen rakennuksen jäänteitä (mm. seinänperustus ja paalunsija).

ALUE 18

Alue 18 sijoitettiin kivijalan (R5) linjalle paikkaan, joka jäi aiemmin kaivettujen alueiden 2, 5, 6, 7 ja 9 väliin. Tässä kohdassa kasvoi akateemikko Eino Jutikkalan istuttama syreenipensas, joka siirrettiin nyt kaivinkoneen avulla pari metriä etelään päin. Tämä linjojen x = 299 ja 302 ja y = 701 ja 703 väliin jäänyt alue oli 2 m leveä ja runsaat 2 m pitkä (noin 4 m²). Alueen eteläpuoliskossa oli hiekasta ja kivistä koostunut täytemaakerros (Y21), jonka yläosa poistettiin koneellisesti ja alaosa lapioin ja lastoin. Koko alueelta voitiin erottaa saveen ja hiekan sekainen multakerros Y8 ja sen alla ollut koostumukseltaan vastaava, mutta tiiviimpi kerros Y8b. Samat kerrokset oli aiemmin tavattu viereisiltä alueilta 2, 6, 7 ja 9. Tiiviin mullansekaisen maan (Y8b) alla oli puhdas pohjamaa. Tämä oli alueen eteläpuoliskossa moreenia (Y45) ja pohjoispuoliskossa savea (Y20).

ALUE 19

Kesän 2002 tutkimusten alussa 29.7 avattiin lapioin alueella 12 ollut 1700-luvun päärakennukseksi tulkitun rakennuksen kivijalka (R2) ja uuninperustus (R3), joka jatkui alueen pohjoisprofiiliin (Ks. Vuoden 2001 kaivauskertomus). Tämä uuninperustus päätettiin paljastaa kokonaan esiin, jotta se voidaan dokumentoida ja mahdollisesti jättää myös näkyviin. Tämän vuoksi aluetta laajennettiin kahdella ruudulla (309/696-697). Laajennus nimettiin alueeksi 19.

Viime vuonna löytynyt osa uuninperustuskiveystä oli paljon huolellisemmin ladottu kuin nyt paljastettu puolisko. Perustuksesta oli jäljellä vain alimpia kivikertoja, mutta ei sellaisia osia, jotka olisivat mahdollistaneet uunin yksityiskohtien erottamisen. Tämän tiiviillä savella tuetun perustuksen koko oli noin 70 x 90 cm. On mahdollista, että kyseessä on lattian alla ollut tukirakenne.

Alueen 12 laajennusta ei kaivettu puhtaaseen pohjamaahan asti, koska tutkimukset keskitettiin alueille 15-18.

ALUE 20

Vuonna 2001 löytynyt 1700-luvulle ajoitettu kivijalka (R2) jatkui alueelta 12 pohjoiseen. Samalta kivijalan linjalta avattiin 29.7 noin 1 m² kokoinen alue ruudusta 314/695 eli paikasta, jossa yksi mahdollinen kivijalkakivi ylsi maanpinnalle. Koeruudusta kertyneet havainnot vahvistivat, että kivijalka (R2) jatkui tänne asti. Tässä ruudussa tyydyttiin vain kivijalkakivien paljastamiseen. Kaivamista ei siis jatkettu puhtaaseen pohjamaahan asti.

7 KAALIMAAN KOEKAIVAUS

Kaalimaan luoteiskulma on korkeudella 83,20 m, koilliskulma korkeudella 83,70 m, kaakkoiskulma korkeudella 81,90 ja lounaiskulma korkeudella 82,00 m mpy (Kaalimaan korkeudet ovat todellisia korkeuksia merenpinnasta, niissä ei ole samaa mittausvirhettä kuin tonttimaan korkeuksissa). Suuri osa Kaalimaan pinnasta muodostaa terassimaisen tasanteen, jonka reuna laskee etelään ja loivemmin länteen.

Kevään 2002 pintapoiminnassa lähelle Kaalimaan pohjoisreunaa tehtiin pieni lapionpiston kokoinen koekuoppa. Sen kohdalla paljastui peltomullan alta palanutta kiveystä. Koska kesän 2002 tutkimusten alkupäivinä kaikki kaivajat eivät voineet työskennellä tonttimaalla, päätettiin Kaalimaalla avata pieni koeoja. Sen tarkoituksena oli varmistaa onko paikalla ollut asuinpaikka.

Koeoja pyrittiin saamaan kevään koekuopan kohdalle. Tämän pohjois-eteläsuuntaisen koeojan pohjoispääty sijaitsi 4.5 m pellon pohjoisreunasta etelään. Koeojan keskilinjalta oli 22 m Kaalimaan länsilaitaan ja 26 m itälaitaan. Koeojan leveys oli 1 m ja pituus 4 m. Sen kohdalla pellon pinta oli korkeudella 83,18-83,26 m mpy matalimman kohdan ollessa ojan lounaiskulmassa. Koeojan löydöt talletettiin 1 x 1 m ruuduissa. Ruudut numeroitiin etelästä pohjoiseen numeroilla 0-3.

Koeojasta ehdittiin poistaa ainoastaan peltomultakerros. Sen alla oli hajonnutta kiveystä, joka koostui 5-20 cm halkaisijaltaan olevista kivistä. Osa kivistä oli palaneita. Koeojan keskikohdissa, lähinnä ruudun 2 itäpuoliskossa tämä kiveys oli tiheintä. Kiveyksen seassa oli

hieman hiiltä. Tätä mahdollista liesikiveystä ei purettu. Maa peltomullan alla oli tummaa likaista mullan sekaista savea/silttiä. Kyseessä on todennäköisesti rautakautinen kulttuurikerros.

Peltomullan alla olleesta häiriintymättömästä maasta otettiin neljä makrofossiilinäytettä (näytteet 8-11/2002). Koeojan luoteiskulman näytteenottokuopasta löytyi iso pala haurasta rautakaudentyypin keramiikkaa. Samasta kuopasta otetussa näytteessä oli yksi hiiltynyt rukiinjyvä.

Kaalimaan koeojan löydöissä oli lukuisia rautakaudentyypin keramiikan paloja, kuonaa, savitiivistettä sekä palaneita ja palamattomia luita, mutta myös historiallisen ajan punasavikeramiikkaa sekä ikkuna- ja pullolasia 1600-1800-luvuilta.

8 KARTANON TONTTIMAAN LÖYDÖT

Tonttimaan ja Kaalimaan tutkimuksissa talletettiin yhteensä 781 löytöä, jotka luetteloiitiin Kansallismuseon historiallisen ajan maalöytökokoelmiin (KM 2002068:1-212 (tonttimaan), 213-260 (Kaalimaa ja pintapoiminnat). Talletettujen löytöjen yhteenlaskettu paino on 2736 g. Luettelointivaiheessa poistettiin pintamaasta talletetut modernit löydöt. Esinelöytöjen ohella talletettiin 12 420 g luita, jotka luetteloiitiin 79:lle alanumerolle (KM 2002068: 261-339).

Vanhimmat löydöt olivat rautakautista keramiikkaa. Eriytyisen merkittäviä ovat keskiaikaisten lasipikarien ja kivisaviastioiden palat sekä 1500-1600-luvun lasimaalausten sirpaleet. Löytöjen joukossa on 1500- ja 1600-luvuille sekä etenkin 1700-luvulle ajoittuvaa aineistoa.

Seuraavassa esitellään materiaaleittain jaoteltuna löytöaineiston pääpiirteet.

METALLIESINEET

RAHAT

Alueen 17 keskiaikaisen kerroksen (Y51) yläosasta (x = 706,30, y = 295,10, z = 88,71) löytyi yksi Kustaa Vaasan Tukholmassa vuosina 1524-1527 lyöttämä tukholmalainen aurtua (KM rahakammio 2002059).

RAUTAESINEET

Tonttimaan kaivauksilla ei löytynyt paljon rautaesineitä. Osa nauloista, etenkin litteäkantaisista ns. hevosenkengännauloista oli vain vähän ruostunut, mikä saattaa viitata fosforipitoiseen, mahdollisesti järvimalmista valmistettuun rautaan (esim. :166). Muista rautaesineistä voidaan mainita alueen 17 keskiaikaisesta kulttuurikerroksessa (Y51) löytynyt siron pöytäveitsen terä (:157).

RAUTAKUONA

Aiempien vuosien tapaan tonttimaan kaivauksissa löytyi joukko rautakuonakimpaleita (:66, 118, 134, 149, 163, 195).

POSLIINI

Vuosina 2000 ja 2001 löytyi Jutikkalasta palasia ainakin 12:sta "itäintialaisesta" eli kiinalaisesta posliiniastiasta. Kuluneen kesän kaivauksilla löytyi muutama pala lisää. Kuten aiemminkin palat ovat pääosin ovat pääosin yhteyksistä 8 ja 8b.

Nyt löytyneet palat ovat tavallista ns. komppaniaposliinia. Ne ovat Ruotsin Itä-Intian komppanian tuomia lasituksen alapuolisella sinisellä maalauksella koristetuista astioista (:20, 49, 50, 178, 179). Lisäksi talletettiin yksi ns. batavianposliinia olevan eli ulkopinnaltaan kahvinruskean ja sisäpinnaltaan sinivalkokoristeisen kahvikupin pala (:97).

Löytöjen joukossa on lisäksi yksi pala, joka kuuluu todennäköisesti samaan tilausposliiniastiaan kuin monet aiempien vuosien löydöistä (:178, 2001056:117, 223, 224, 269, 507, 2000066:93, 278). Kyseessä on lautanen, jonka lasituksen alla on sinistä ja harmaata ornamenttiikkaa, jota täydentää lasituksen päälle maalattu kultaus. Viimeksi löytyneessä palassa on tulen aiheuttamia vaurioita samoin kuin sen läheltä löytyneissä kahdessa posliiniastian pohjapalassa (:177, 179).

FAJANSSI

Posliinin ohella vuoden 2002 kaivauksissa löytyi muutamia 1700-luvulle ajoittuvia fajanssiastioiden palasia. Niistä enimmät olivat alueelta 18 (:176).

KIVISAVIASTIAT

Kivisaviastian paloista vanhimmat ovat kaksi keskiaikaisen kivisaviastian palaa, jotka ovat todennäköisimmin peräisin Reininmaalla Siegburgissa valmistetuista kannuista. Alueen 17 koillispäästä löytynyt kylkipala (:161), jossa on myös vertikaalikorvan katkelma, oli puulattian (R8) alta paljastuneessa keskiaikaisessa kerroksessa (Y51). Alueelta 16 löytynyt sormipainantein muotoiltu pohjareunapala (:123) löytyi puolestaan muualta paikalle tuodusta täytemaasta. Mahdollinen kolmas keskiaikainen kivisaviastianpala löytyi kevään pintapöiminnassa läheltä Kirsikkamäkeä (:251).

Kesällä 2002 löytyi yksi aivan 1500-luvun lopulle tai 1600-luvulle ajoittuva Reininmaan Westerwaldissa valmistetun koboltinsinisellä koristetun kannun pala (:51). Toinen todennäköisesti 1500-1600-luvuille ajoittuva kivisaviastian pala on kannusta tms. astiasta, jonka ulkopinnalla on ollut kellanruskea suolalasisitus (:128).

PUNASAVIASTIAT

Suurimman yksittäisen keramiikkaryhmän Jutikkalan kaivauksilla muodostivat punasaviastian palat. Palasia on sekä tarjoiluastioista, lähinnä vadeista, ja kolmijalkapadoista. Alueelta 12 on palasia kahdesta tai kolmesta 1500-1600-luvuille ajoittuvasta padasta (:169, 171, 172, 174). Alueelta 16 on yksi saman aikainen padanjalka (108) ja alueelta 15 padan ulkopinnaltaan voimakkaasti nokeentunut profiloitu suureunapala (:42). Viimeksi mainitun padan halkaisija on ollut noin 200 mm.

Boluskoristeisista vadinpaloista mielenkiintoisin on pieni reunapala, jossa on kaksi ripustusreikää, joiden läpi pujotetun narun avulla vati on voitu asettaa seinälle (:44). Tämän vadin halkaisija on ollut noin 210 mm. Lähellä tätä alueen 15 yhteydestä Y8 talletettua sirpaletta oli syvän punasavilautasen palasia (:43). Tämä lautanen on ollut halkaisijaltaan noin 140 mm. Sen ulkopinnalla punainen liete ja sisäpinnalla on lyijylasisitus. Sisäpinnalla on

myös sekundääristä vaaleata "karstaa". Lautasta on mahdollisesti käytetty maalin tms. sekoitusastiana. Alueelta 18 on puolestaan ison, halkaisijaltaan noin 300 mm:n vadin pala, jonka sisäpintaa peittää boluskoristeinen valkosavikerros (:205). Suuri osa tästä samasta vadista löytyi vuoden 1999 kaivauksissa (KM 1999063:54).

Alueelta 8 on myös pienen punasavisen purkin suureunapala (:18).

Alueelta 15 löytyi kaksi molemmilta pinnoilta vihreäksi lasitetun punasaviastian palaa (:47). Astian ulkopinnalla on ollut lisäksi valkosavella "maalattua" koristelua. Palat ajoittuvat todennäköisesti 1640-1680-luvulle (FM Mathias Bäck (Stockholm), pers. comm.)

RAUTAKAUDENTYYPIN KERAMIikka

Edellisten vuosien tapaan kartanon pihamaan kulttuuri- ja täytemaakerroksista löytyi yksittäisiä rautakaudentyypin keramiikan paloja. Lukuun ottamatta yhtä alueelta 15 talletettua suureunapalaa (:76), rautakautisen keramiikan palaset olivat pieniä kylkipaloja. Yhden palan ulkopinnalta erottuu tekstiilipainanne (: 41). Kyse saattaa olla jopa varhaismetallikautisesta astiasta. Muista paloista kaksi (84, 159) löytyi keskiaikaisesta kulttuurikerroksesta (Y51) ja yksi (:138) alueen 16 eteläpään seinänperustuksesta (Y58, R7).

Kaalimaalta löytyi sekä kevään pintapöiminnassa että kesän koekaivauksessa useita rautakaudentyypin keramiikka-astioiden palasia. Koekaivaus ylsi nykyisen muokkauskerroksen alle vain kolmessa makrofossiiliäytteiden ottoa varten tehdyissä kuopassa, joista yhdestä löytyi suuren astian (halk. noin 240 mm) iso, mutta hyvin hauras kylkipala (:239).

LIITUPIIPUT

Liitupiippujen palasia on runsaasti, mutta ne ovat kaikki vaikeasti ajoitettavia varsikatkelmia. Pääosa niistä on todennäköisesti 1700-luvulta.

KAAKELIT

Pintakerroksista löytyi muutamia kaakelin paloja, jotka liittyvät vuonna 1838 tuhoutuneeseen päärakennukseen. Lisäksi löytyi pari todennäköisesti paloa vanhempaa lyijylasitteisen punasavikaakelin palaa. Paloista yksi (:101) oli täytekevissä (Y54) ja toinen (:65) alueen 15 yhteydessä Y8.

LASIASTIAT

Vuonna 2002 löytyi jälleen neljä, todennäköisesti viisi keskiaikaisten, noin vuosien 1350-1450 välille ajoittuvien lasipikarien palasta. Yksi paloista on pikarista, jota on koristanut sininen lasilanka ja rihamuottiinpuhalluksen avulla saatu optinen kuvio (:143). Alueiden 15 ja 17 häiriytymättömästä keskiaikaisesta kulttuurikerroksesta (Y51) löytyi pieni nauharuodepikarin (saks. Fadenrippenbecher) kylkipala (:85) sekä pikarin lasinauhasta kiertämällä muodostetun jalkalevyn kappale (:86). Jalkalevyn halkaisija on ollut noin 100 mm. Lisäksi alueelta 15 löytyi koristelematon kylkipala, joka lienee keskiaikaisesta pikarista (:24). Nämä sirpaleet mukaan lukien Jutikkalan tonttimaalta on tähän mennessä löytynyt palasia ainakin neljästä eri pikarista, jotka kaikki on valmistettu Böömissä tai Saksan itäosissa.

Etupihan kaivauksissa löytyi iso kylkipala todennäköisesti 1600-luvulle ajoittuvasta vaaleanvihreästä nelikulmaisesta pullosta, jonka kylkeä on peittänyt lasimaalauskoristelu

(:25). Maalaus on hyvin huonokuntoinen ja on vaikea sanoa, mitä aihetta maalaus on kuvannut. Maalauksen värit ovat kadonneet ja itse maalaus on suomina irtoavan syöpyneen kerroksen päällä.

Kaalimaan koeojasta löytyi vielä yksi lasipikarin pala, joka ajoittunee 1400-1600-luvuille (:216), mutta muut sirpaleet ovat lähinnä 1700- ja 1800-luvun alun esineistä. Alueen 15 luoteispäästä löytyi muutama pala värittömästä lasista puhalletusta ja kaiverruksin koristellusta 1700-luvun lopun tai 1800-luvun alun matkalipaspullosta (:27). Yksi paloista on yhteensopiva vuonna 2000 löytyneiden sirpaleiden kanssa (KM 2000066:50). Kevään pintapoiminnassa löytyi Kaalimaan länsipuolelta 1700-1800-lukujen vaihteeseen ajoittuvan saksalaisen mineraalivesipullon palasia mm. kyljessä ollut leima, jossa oli Waldeck-Pyrmont-suvun vaakuna ja teksti PYRMONT WATER (:249).

Lisäksi löytyi etenkin 1700-luvun jälkipuolelle ajoittuvien pullojen sirpaleita sekä pieniä palasia värittömästä lasista valmistetuista pikareista.

IKKUNALASI

Tonttimaan kaivauksilla löytyi melko paljon ikkunalasia. Kaksi keskittymää tulkittiin paikalla sijainneiden ikkunoiden jäänteeksi. Alueen 16 keskiosissa (ruutu 291/710) oli rakennuksen seinälinjalla (R10) joukko lähinnä 1600-luvun lopulle ajoittuvia palasia. Osassa näitä paloja oli paksu pyöreä reuna, osassa retusoitu ja osassa lasiveitsellä leikattu reuna (:114, 130, 131). Toinen keskittymä (:210) oli alueella 20 eli paikalla, jossa kulki 1700-luvun rakennuksen seinälinja (R2). Sirpaleiden joukossa oli lisäksi yksi rautainen ikkunansulkija (:209). Alueella 20 oli myös runsaasti sulanutta ikkunalasia (:211), joka lienee peräisin vuoden 1838 palossa tuhoutuneesta siipirakennuksesta.

Toisin kuin aiempina vuosina löytöjen joukossa oli vain vähän kirkkaan vihreätä 1700-luvun ikkunalasin leikkuujätettä, joka on syntynyt lasimestarin leikatessa vanhemmalla lieriöpuhallusmenetelmällä valmistettujen ikkunalasilevyjen reunoja pois (esim. :99). Tämä johtunee siitä, että aluetta 19 ja 20 lukuun ottamatta kaivausalueet eivät sijainneet lähellä 1700-luvun päärakennusta, jonka ikkunat olivat vastaavasta lasimassasta (vrt. vuoden 2001 kaivauskertomus).

Pääosa kaivauksilla löytyneestä ikkunalasista liittyy 1700-lukua vanhempiin, lähinnä 1600-luvulle ajoittuviin rakennuksiin. Monissa paloissa on retusoimalla muotoiltu reuna (esim. :115) ja joistain paloista selviää myös ruudun muoto. Kartanolla on 1600-luvulla ollut ainakin rombinmuotoisia ruutuja (:115). Osassa alueella 16 sijainneen rakennuksen päätyseinän ikkunan laseja on punaisia siveltimen roiskeita (:131), mikä viittaa seinien punamultaukseen.

Kolme alueelta 15 (Y8) löytynyttä sirpaletta (:62), joista yhdessä on retusoiden muotoiltua reunaa, on 1500-luvun lopun tai 1600-luvun ns. kabinettilasista eli ikkunan keskellä olleesta lasimaalauksesta (ks. Haggrén 1994). Yhdessä palassa on muun kuvioinnin ohella ilmeisesti kirjainfragmentti. Muutoin palat ovat niin pieniä ja huonokuntoisia, että kuva-aiheet eivät ole varmuudella määriteltävissä.

KIVIESINEET

Kaivauksiltä löytyi kaksi harmaasta liuskeesta tehtyä hioinkiveä. Niistä toinen on alueen 16 seinänperustasta talletettu litteä liippakivi (:141), toinen löytyi alueen 15 alimmista kerroksista (:73).

LUUESINEET

Kaalimaan pintapoiminnassa löytyi keväällä ison litteän kinnasneulan katkelma (:245). Neulassa on viiden pisteen muodostama yksinkertainen koristelu.

10 YHTEENVETO

Säilyneissä asiakirjalähteissä varhaisin maininta Jutikkalasta on jo vuodelta 1340, jolloin Melicko de Judikala oli ns. Sääksmäen pannakirjeessä mainittujen sääksmäkeläisten joukossa. Jutikkala on viimeistään vuonna 1420 ollut rälssin omistuksessa olevaa maata. Vuosien 1999-2001 kaivausten perusteella Jutikkala on jo 1400-luvulla ollut rälssin, todennäköisesti Bitz-suvun asumakartano.

Vuosien 1999 - 2001 tutkimuksissa hahmottui ja kesällä 2002 tarkentui Jutikkalan tonttimaan asutushistoria. Paikalla on alkuaan sijainnut nykyistä paljon selväpiirteisempi mäki. Sillä on ollut rautakautinen asuinpaikka, joka on kuitenkin pahoin tuhoutunut. Asutusjatkuvuus mäellä ja sen lähiympäristössä yltää ainakin nuoremmalle rautakaudelle, mahdollisesti jopa varhaismetallikaudelle asti.

Kartanonmäen kaakkoisosassa, nykyiseen päärakennukseen vievän ajotien pohjoispuolella on ollut rautakautinen tai varhaiskeskiaikainen rakennus. Tästä rakennuksesta löytyi itä-länsisuuntaista pienistä kivistä rakennettua seinänperustusta sekä yksi laakakivillä tuettu paalunsija (Ks. etukannen kuva.)

Kesän 2002 tutkimuksissa keskityttiin aiemmissa kaivauksissa löytyneen 1500-luvun lopun ja 1600-luvun päärakennukseksi tulkitun rakennuksen perustusten paljastamiseen. Nyt selvisi, että aiempina vuosina paljastunut kivijalka ei jatku kaakkoon päin. Itse rakennus sen sijaan näyttää jatkuneen vielä yhdellä huonetilalla, josta on jäljellä lounas-koillinen suuntaisia lattialankkujen jäänteitä. Pitkän koillisseinän kivijalkakivet on mahdollisesti viety pois. Tämän kaakkoisimman huonetilan päälle on 1600-luvun lopulla tai 1700-luvun alussa rakennettu kokolailla päällimansuuntia seuraava rakennus, jonka itäseinän kivijalkaa löytyi alueelta 16. Tässä seinässä on ollut ainakin yksi ikkuna, joka on hajonnut paikoilleen. Eräissä ikkunalasin sirpaleissa olevista roiskeista päätellen rakennus on ollut punamullalla maalattu.

Kesän 2002 kaivauksissa löytyneet 1500-luvun lopulle tai 1600-luvun alkupuolelle ajoittuvat ns. kabinettilasin palat ovat luultavasti peräisin pitkän päärakennuksen ikkunaa koristaneesta maalauksesta.

Edellä mainitun rakennuksen lautalattian jäänteiden alla on säilynyt häiriintymätöntä keskiaikaista kulttuurikerrosta. Siitä löytyi mm. 1300-1400-luvuille ajoittuvien lasipikarien ja kivisavikannun palasia, rautakaudentyypin keramiikan muruja sekä Tukholmassa v. 1524-1527 lyöty aurtua.

Kuten vuosien 1999-2001 kaivauksissa löytyi nytkin 1500- ja 1600-luvuille ajoittuvia esineiden palasia (mm. maalauskoristeinen matkalipas pullo, kolmijalkapadat, boluskoristeiset vadit, reininmaalaiset kivitavarakannut). Ne antavat viitteitä suhteellisen monipuolisesta materiaalisesta kulttuurista, jossa tuontitavaroilla on ollut keskeinen sija. Pääosa 1500-1700-luvulle ajoittuvista esineistä löytyi myöhempinä aikoina, lähinnä 1700-luvulla muodostuneista kerroksista. Vuoden 2001 tutkimuksissa selvisi, että runsaasti löytöjä sisältänyt kerros (8&8b) liittyy vuoden 1767 karttaan merkittyyn peltoon tai ryytimaahan. Osa löydöistä on jäänteitä tämän peltotilkun lannoitukseen käytetystä talousjätteestä.

Vanhan 1500-luvun lopulle ja 1600-luvun rakennuksen ohella kesällä 2002 paljastettiin myös vuoden 2001 tutkimuksissa löydetyin 1700-luvulle ajoittuvan rakennuksen kivijalkaa. Esille jätettiin rakennuksen lounaiskulma.

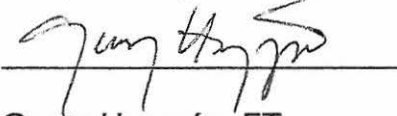
Nyt kertyneiden tulosten perusteella kartanon tonttimaalta löytyy rautakautisia ja keskiaikaisia kulttuurikerroksia ja rakennusten jäännöksiä todennäköisimmin Jutikkalan alkuperäisen kartanon-/kylämäen rinteeltä alueiden 16 ja 17 välistä sekä alueen 17 luoteispuolelta, mahdollisesti myös nykyisen päärakennuksen alta.

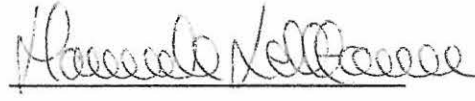
Kaalimaan pienessä koekaivauksessa varmistui, että peltomullan alla on säilynyt rautakautista kulttuurikerrosta ja rakenteita. Kaalimaan vanhin löytö on varhaismetalliskaudelta, myöhemmältä rautakaudelta löytöjä on runsaasti. Mitä ilmeisimmin Kaalimaalla on ollut rautakautinen asuinpaikka. Kesällä 2002 sieltä löytyi mm. luinen kinnasneula sekä suuren keramiikka-astian kylkipala. Paikalta otetussa makrofossiilinäytteessä oli yksi hiiltynyt rukiinjyvä, joka yhdessä Kokkomäen rautakautisten ohra- ja vehnä löytöjen kanssa kertoo Jutikkalan pitkästä viljelyhistoriasta.

Vuoden 1999 tutkimuksissa saatiin hahmotettua asutuksen ja viljelyn kehitystä Jutikkalassa sekä talletettua rautakaudelta 1800-luvun puoliväliin ajoittuvia esinelöytöjä. Vuosien 2000 - 2002 kaivauksissa saatiin puolestaan täsmennettyä kartanon tonttimaan käyttöhistoriaa ja muutoksia rautakaudelta 1800-luvulle. Yhteenvedon voidaan todeta, että Jutikkalan vanhimmat löydöt ajoittuvat varhaismetallikauteen ja kiinteä asutus on vakiintunut viimeistään keskisellä rautakaudella. Nuoremmalla rautakaudella Jutikkalassa on ollut intensiivistä asutusta. Kylä joutui viimeistään 1400-luvun alussa rälssin haltuun. Samoihin aikoihin Jutikkalaan perustettiin todennäköisesti Bitz-suvulle kuulunut asumakartano. Kartano jäi pysyväksi, mutta sen rakennuskannassa on tapahtunut monia muutoksia. Tonttimaan kaivauksissa on löytynyt ainakin viittä eri-ikäistä rakennuskerrostumaa. Niistä vanhin on rautakaudelta tai varhaiskeskiajalta, uusin 1700- ja 1800-lukujen vaihteesta. Kesän 2002 tutkimuksissa jätettiin esille 1500-1600-luvun rakennuksen koillisseinän kivijalkaa sekä 1700-luvun rakennuksen nurkka. Lisäksi kesällä 2002 löytyi 1600-luvun lopulle tai 1700-luvun alkuun ajoittuvan rakennuksen itäseinän kivijalkaa. Vuonna 2002

löytynyt esineistö täydentää edellisten vuosien aineiston pohjalta kertynyttä kuvaa Jutikkalan historiasta ja kartanon materiaalisesta kulttuurista eri aikoina. Kartanon omistajat ovat vuosisadasta toiseen seuranneet länsieurooppalaista säätyläisten materiaalista kulttuuria.

Helsingissä 31. päivänä joulukuuta 2002

Georg Haggrén, FT

Hannele Lehtonen, HuK

LÄHTEET

Kirjallisuus

Haggrén, Georg: Pikarit, ikkunat ja muut lasit. Helsingin porvarien haurasta ylellisyyttä ja arkiesineistöä. Narinkka 1994. Helsinki 1995. s. 282-310.

Hirviluoto, Anna-Liisa: Sääksmäen Jutikkalan Muuntajanmäen rautakautisen kalmiston tutkimus. Suomen museo 1997.

Jutikkala, Eino: Sääksmäen pitäjän historia. Jyväskylä 1934.

Jutikkala, Eino: Jutikkalan kartano. Hämeenlinna 1994.

Jutikkala, Eino ja Nikander, Gabriel: Hämäläisiä kartanoita ja suurtiloja. Suomen kartanot ja suurtilat 3. Helsinki 1946.

Uino, Pirjo: An Iron Age Community at Ketohaka in Salo and other Remains of Metal Period Buildings in Finland. Iron Age Studies in Salo II. SMYA 89:1. Vammala 1986.

KARTTALUETTELO

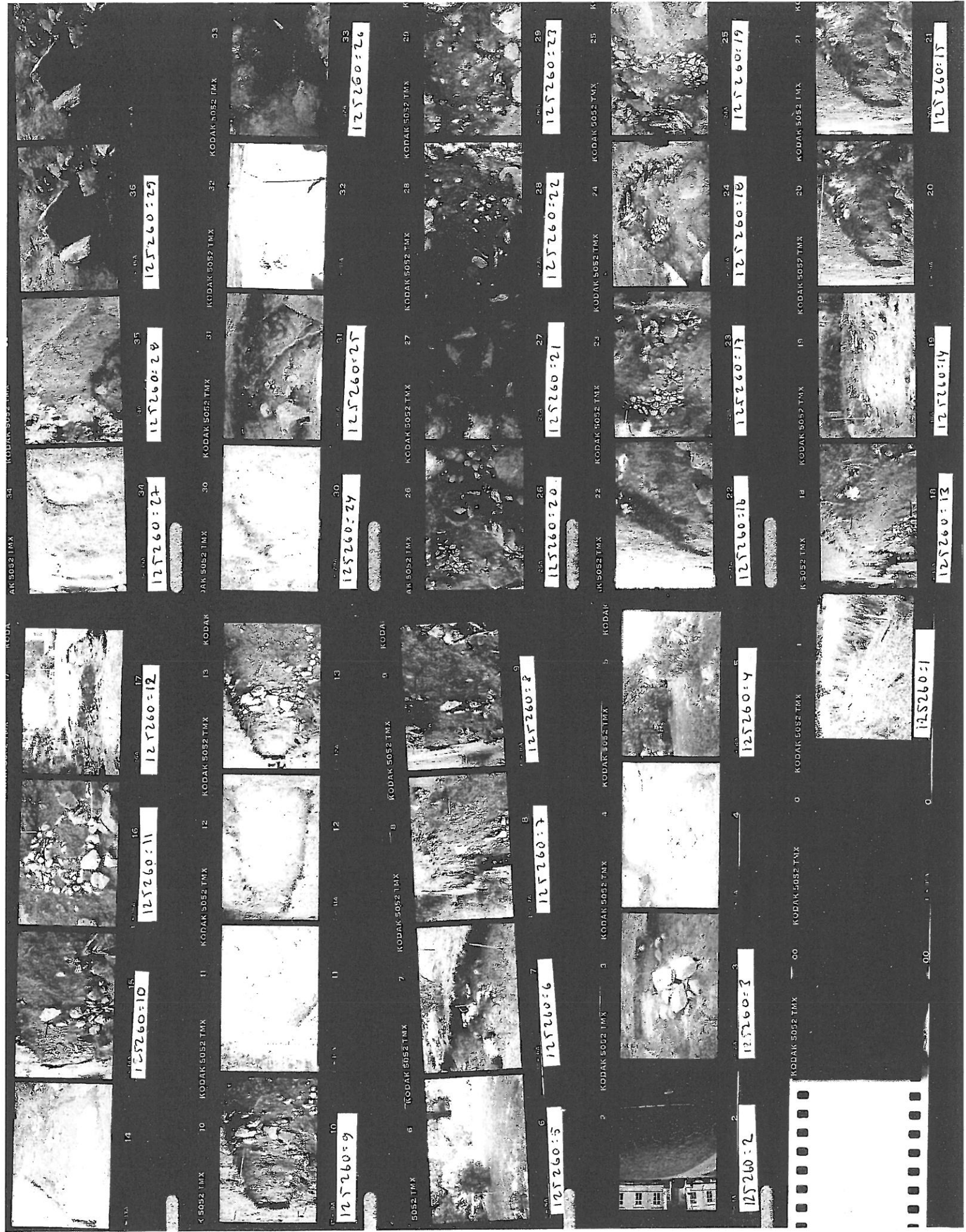
Kartta 1	Alue 15. Taso 1	Mk 1:20
Kartta 2	Alue 15. Y54	Mk 1:20
Kartta 3	Alue 15. Taso 3	Mk 1:20
Kartta 4	Alue 15. Alin taso	Mk 1:20
Kartta 5	Alue 16. Taso 1	Mk 1:20
Kartta 6	Alue 16. Taso 2. R7, R10	Mk 1:20
Kartta 7	Alue 16. Taso 3	Mk 1:20
Kartta 8	Alue 16. Alin taso. R10	Mk 1:20
Kartta 9	Alue 17. Taso 1	Mk 1:20
Kartta 10	Alue 17. Alin taso. R8	Mk 1:20
Kartta 11	Alue 18. Taso 3	Mk 1:20
Kartta 12	Alue 18. Y50	Mk 1:20
Kartta 13	Alue 18. Alin taso	Mk 1:20
Kartta 14	Alue 19. Taso 3	Mk 1:20
Kartta 15	Alue 15, 16, 17. Profiilit	Mk 1:20
Kartta 16	Yleiskartta	Mk 1:200
Kartta 17	Kaalimaan koeoja	Mk 1:20

MUSTAVALKONEGATIIVILUETTELO

RHOneg 125260: 1-34

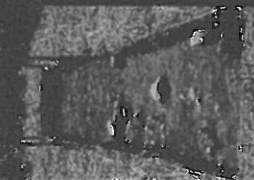
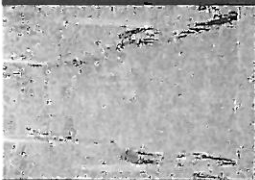
Rulla/nro	RHOneg	Aihe	Suunta	Pvm/Kuv
1/1	:1		SW-NE	29.7/JW
		Kaalimaan koeoja ennen kaivamisen aloittamista.		
2/1	:2		S-N	29.7/GH
		Alueen 16 eteläpäädyssä ollut maakivi, jota lienee käytetty kivijalkakivenä.		
3/1	:3		W-E	30.7/HL
		Uuninperustus (R3).		
5/1	:4		NW-SE	30.7/GH
		Tutkimusalue ennen kaivausalueiden avaamista.		
6/1	:5		N-S	30.7/GH
		Tutkimusalue ennen kaivausalueiden avaamista.		
7/1	:6		N-S	1.8/GH
		Alue 18. Y8:n yläpinta ja sen päällä ollutta kivikkoa (Y50).		
8/1	:7		SE-NW	1.8/GH
		Alueet 15 ja 18 pintamaan poiston jälkeen.		
9/1	:8		NNE-SSW	1.8/GH
		Alue 16 ja alueen 15 kaakkoispää pintamaan poiston jälkeen.		
10/1	:9		NNE-SSW	1.8/GH
		Alue 17 pintamaan poiston jälkeen.		
15/1	:10		NNE-SSW	2.8/GH
		Alue 16 pintamaan poiston jälkeen.		
16/1	:11		SE-NW	2.8/GH
		Alue 16. Rakenne R7 (seinänperustus). Etualalla myöhempää täytekivikkoa (Y44).		
17/1	:12		NNE-SSW	2.8/GH
		Alueet 15, 16 ja 17. Yleiskuva kaivausalueista pintamaan poiston jälkeen. Taustalla oikealla kartanon päärakennus.		
18/1	:13		SE-NW	6.8/GH
		Alue 15. Taso 3. Y8:n pinta.		
19/1	:14		NW-SE	6.8/GH
		Alue 15. Taso 3. Vasemmalla Y8:n pinta, oikealla täyttökerrosta Y54. Huom. oikealle laskeva rinne.		
21/1	:15		NNE-SSW	6.8/GH
		Alue 17. Alin taso.		
22/1	:16		NE-SW	6.8/GH
		Alue 17. Alin taso.		
23/1	:17		SE-NW	7.8/GH
		Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus).		
24/1	:18		SSW-NNE	7.8/GH
		Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus).		

25/1	:19	SW-NE	7.8/GH
Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus), takana rakenne R9 (paalunsija) ja oikealla rakenne R10 (kivijalka).			
26/1	:20	NNE-SSW	7.8/GH
Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus) ja R9 (paalunsija).			
27/1	:21	E-W	7.8/GH
Alue 16. Rakenne R9 (paalunsija).			
28/1	:22	SE-NW	8.8/GH
Alue 15. Taso 4. Y8b:n pinta.			
29/1	:23	NW-SE	8.8/GH
Alue 15. Taso 4. Y8b:n pinta.			
30/1	:24	NW-SE	8.8/GH
Alueet 15 ja 18. Taso 5, pohjataso. 1500-1600-luvun rakennuksen seinälinja (R5).			
31/1	:25	N-S	8.8./GH
Alue 18. Taso 5. Pohjataso.			
33/1	:26	SE-NW	9.8/GH
Alueet 15 ja 17. Rakenne R8 (maatunut puutaso, lattia).			
34/1	:27	N-S	9.8/GH
Alue 19. Taustalla alueen 12 rakenne R2, 1700-luvun rakennuksen seinälinja.			
35/1	:28	SE-NW	9.8/GH
Alue 15. Pohjataso (Y8b poistettu). Huomaa tasainen multava maanpinta, joka laskee oikeassa reunassa.			
36/1	:29	W-E	9.8/GH
Alue 16. Rakenne R9 (paalunsija).			
3/2	:30	N-S	12.8/GH
Kaalimaan koeoja. Peltomulta poistettu. Keskellä kiveys, mahdollisesti rikkoutunut liesikiveys.			
4/2	:31	W-E	12.8/GH
Kaalimaan koeoja, ruudut 1 ja 2. Peltomulta poistettu. Keskellä kiveys, mahdollisesti rikkoutunut liesikiveys.			
5/2	:32	S-N	12.8/GH
Alueen 12 kivijalannurkka kaivauksen jälkeen. Kivijalka jätetty näkyviin.			
6/2	:33	NW-SE	12.8/GH
Alueet 15 ja 18 kaivauksen jälkeen. Kivijalka jätetty näkyviin.			
7/2	:34	SE-NW	12.8/GH
Alueet 15 ja 18 kaivauksen jälkeen. Kivijalka jätetty näkyviin.			

2 KODAK BW 400-2 3 KODAK FILM 4 KODAK BW 400-2 5 BW 400-2

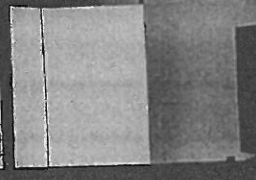
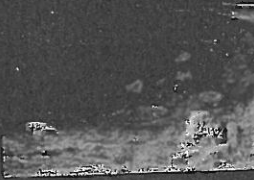

125260:30

125260:31

125260:32

6 KODAK BW 400-2 7 BW 400-2 KODAK 8 KODAK BW 400-2 9 BW 400-2

125260:33

125260:34

DIALUETTELO

RHOdia 125261: 1-38

RHOdia	Suunta	Pvm/Kuv
:1 Tutkimusalue ennen kaivausalueiden avaamista.	NW-SE	30.7/GH
:2 Kaivausalueen pintamaan ja täyttökerrosten koneellista poistoa.	NE-SW	30.7/GH
:3 Alueet 15, 16 ja 17. Yleiskuva kaivausalueista pintamaan poiston jälkeen. Taustalla oikealla kartanon päärakennus.	NNE-SSW	2.8/GH
:4 Alueet 15 ja 18 pintamaan poiston jälkeen.	SE-NW	1.8/GH
:5 Alue 15. Taso 3. Vasemmalla Y8:n pinta, oikealla täyttökerrosta Y54. Huom. vasemmalle laskeva rinne.	NW-SE	6.8/GH
:6 Alue 15. Taso 4. Y8b:n pinta.	NW-SE	8.8/GH
:7 Alue 15. Taso 5. Pohjataso (Y8b poistettu). Huomaa tasainen multava maanpinta, joka laskee oikeassa reunassa.	SE-NW	9.8/GH
:8 Alueet 15 ja 18. Pohjataso. 1500-1600-luvun rakennuksen seinälinja (R5).	NW-SE	8.8/GH
:9 Alue 15, länsiprofiili. Kiven vasemmalla puolella oleva hiekkainen kerros on häiriytymätöntä keskiaikaista kerrosta (Y51)	E-W	8.8/GH
:10 Alue 15. Alueen koillisreunasta kaivauksen täyttövaiheessa paljastunut iso kivijalkakivi.	NW-SE	9.8/GH
:11 Alueen 16 lounaispääty ennen tutkimusten alkua. Huomaa pinnalle näkyvä maakivi, jota lienee käytetty kivijalkakivenä.	E-W	29.7/GH
:12 Alue 16 pintamaan poiston jälkeen.	SW-NE	12.8/GH
:13 Alue 16 ja alueen 15 kaakkoispää pintamaan poiston jälkeen.	NNE-SSW	1.8/GH
:14 Alue 16 pintamaan poiston jälkeen.	NNE-SSW	2.8/GH
:15 Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus), takana rakenne R9 (paalunsija) ja oikealla rakenne R10 (kivijalka).	SW-NE	7.8/GH
:16 Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus).	SE-NW	7.8/GH

:17		NNE-SSW	7.8/GH
Alue 16. Taso 2. Rakenne R7 (seinänperustus) ja R9 (paalunsija).			
:18		E-W	7.8/GH
Alue 16. Rakenne R9 (paalunsija).			
:19		W-E	9.8/GH
Alue 16. Rakenne R9 (paalunsija).			
:20		SW-NE	9.8/GH
Alue 16. Taso 3. Rakenne R10 (kivijalka).			
:21		NE-SW	9.8/GH
Alue 16. Taso 3. Rakenne R10 (kivijalka).			
:22		SE-NW	9.8/GH
Luoteisprofiili kivetyin seinälinjan (R7) kohdalla.			
:23		NNE-SSW	1.8/GH
Alue 17 pintamaan poiston jälkeen.			
:24		NE-SW	6.8/GH
Alue 17. Alin taso, luoteisprofiili.			
:25		NE-SW	9.8/GH
Alue 17 ja alue 15:n luoteisosa. Alueen 15 pohjataso/taso 5 (Y8b poistettu). Huomaa tasainen multavaa savea oleva maanpinta.			
:26		SE-NW	9.8/GH
Alueet 15 ja 17. Rakenne R8 (maatunut puutaso, lattia).			
:27		N-S	8.8./GH
Alue 18. Taso 5, pohjataso.			
:28		SE-NW	12.8/GH
Alueet 15 ja 18 kaivauksen jälkeen. Kivijalka jätetty näkyviin.			
:29		NW-SE	12.8/GH
Alueet 15 ja 18 kaivauksen jälkeen. Kivijalka jätetty näkyviin.			
:30		W-E	30.7/HL
Uuninperustus (R3).			
:31		S-N	12.8/GH
Alueen 12 kivijalannurkka kaivauksen jälkeen. Kivijalka (R2) jätetty näkyviin.			
:32		N-S	9.8/GH
Alue 19. Taustalla alueen 12 rakenne R2. 1700-luvun rakennuksen seinälinja.			
:33		S-N	29.7/JW
Kaalimaan koeoja ennen kaivamisen aloittamista.			
:34		N-S	12.8/GH
Kaalimaan koeoja. Peltomulta poistettu. Keskellä kiveys, mahdollisesti rikkoutunut liesikiveys.			
:35		SE-NW	12.8/GH
Kaalimaan koeoja. Peltomulta poistettu. Keskellä kiveys, mahdollisesti rikkoutunut liesikiveys.			
:36		W-E	12.8/GH
Kaalimaan koeoja. ruudut 1 ja 2.. Kiveys, mahdollisesti rikkoutunut liesikiveys.			
:37		SW-NE	2.5/GH
Kokkomäen länsipuolinen kumpare. Ketun tms. kaivama kolo. Näkyvillä hiilensekaista maata. Taustalla kartanon talouskeskus.			
:38		SW-NE	2.5/GH
Rautakuonakasa. Takana vasemmalla Kokkomäki, taustalle kartanon talouskeskus.			

Valkeakoski (ent. Sääksmäki) Jutikkala 2002

Liite 4

G.Haggrén, H.Lehtonen, J. Wuorisalo

LÖYTÖLUETTELO

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
1	19	308/696	27	Punasavi	Astia	Kylkipala. Sisäpinnalla hieman ruskeaa lasitetta.	1	7	Paksuus 7mm	Rakenteesta R3 (2001).
2	19	309/696	27	Punasavi	Astia	Eri astioiden suureuna-, kylki- ja pohjapaloja. Osassa ruskeaa lasitetta.	17	124	Paksuudet 5-12 mm	Rakenteesta R3 (2001).
3	19	308/696	27	Fajanssi	Astia	Valkoinen lasite, jossa sinistä koristemaalausta. Toinen pinta lohjennut.	1	0		Rakenteesta R3 (2001).
4	19	308/696	27	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää.	1	0	1 mm	Rakenteesta R3(2001).
5	15-17		0	Punasavi	Astia	Vadin (?) kylki- ja pohjapaloja. Sisäpinnassa ruskeaa lasitetta ja boluskoristelua. Yhteensopivia.	3	54	Paksuudet 7-12 mm	
6	15-17		0	Fajanssi	Astia	Paloissa valkoista vihertävää lasitetta. Toinen pinta lohjennut. Yhteensopivia. Tulessa vahingoittuneita.	2	11	Paksuus 5 mm	
7	15-17		0	Lasi	Astia	Suureunapaloja ja kylkipala. Kahdesta astiasta. Massa väritön.	3	2	Paksuudet 1-3 mm	
8	15-17		0	Lasi	Pullo	Suureuna- ja kylkipaloja. Eri pulloista. Massat tummanvihreää ja vihreää	9	63		
9	15-17		0	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Yhdessä retusoitu reuna.	0	8	Paksuudet 1-2 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
10	15-17		0	Lasi	Peili?	Massa vaaleanvihreää. Tulesa vahingoittuneita.	4	6	Paksuus 2 mm	
11	15-17		0	Punasavi	Kaakeli	Toisella pinnalla valkoinen lasite.	3	33	Paksuus 8 mm	
12	15	298/706	3	Savi	Astia	Kylkipala. Harmaa, toinen pinta kulunut pois. Rautakaudentyypinen?	1	2		
13	15	298/705	3	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Toisen ulkopinnassa koristeurat, joissa vähän ruskeaa lasitetta. Sisäpinta lohjennut.	2	9		
14	15	298/706	3	Punasavi	Astia	Iso pohjapala. Ruskea lasite sisäpinnassa ja pohjassa, ulkopinta lasittamaton.	1	71	Pohjan halk. 110 mm. Paksuus 8 mm	
15	15		3	Punasavi	Astia?	Lasittamaton. Toinen pinta kulunut pois.	1	2		
16	15	299/705	3	Punasavi	Kaakeli	Kahdessa palassa ruskeaa ja vihreää lasitetta, yhteensopivia. Kaksi lasittamatonta palaa.	4	14		
17	15	298/706	3	Fajanssi	Astia	Lautasen kylkipala. Molemmilla pinnoilla valkoinen lasite. Toisella pinnalla vähän sinistä koristemaalausta.	1	2	Paksuus 5 mm	
18	15	299/705	3	Fajanssi	Astia	Toisella pinnalla vähän valkoista lasitetta. Toinen pinta lohjennut.	1	1		
19	15		3	Fajanssi	Astia	Toisella pinnalla valkoinen lasite. Toinen pinta lohjennut.	1	0		
20	15	299/705	3	Posliini	Astia	Lautasen suureunapala. Valkoinen lasite. Molemmilla pinnoilla sininen koristemaalaus. 1700-l.	1	1	Halk. n. 120 mm. Paksuus 2 mm	
21	15	298/706	3	Lasi	Astia	Juomalasin kylkipala. Massa väritön.	1	2	Halk. n. 90 mm. Paksuus 1-4 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
22	15	298/706	3	Lasi	Astia / Pullo	Kylkipaloja. Massa vihreä.	6	13	Paksuus 2 mm	
23	15	299/705	3	Lasi	Astia / Pullo	Kylkipaloja. Massat väritöntä ja vihreää.	7	14	Paksuudet 1-2 mm	
24	15		3	Lasi	Astia	Pikarin kylkipala. Massa väritön ja samea. Keskiaikainen?	1	0	Paksuus 1 mm	
25	15		3	Lasi	Astia / Pullo	Kylkipaloja. Massat vaaleanvihreää ja vihreää. Kaksi palaa kulmikkaista pulloista. Yhdessä maalauskoristelua.	10	31	Paksuudet 2-4 mm	
26	15	298/705	3	Lasi	Pullo	Kylkipala. Massa vaaleanvihreä.	1	5	Paksuus 2 mm	
27	15		3	Lasi	Pullo	Matkalipaspullon kylkipaloja. Massa väritön. Kahdessa palassa kaiverruskoristelua.	11	16	Paksuudet 1-5mm	
28	15	298 / 705	3	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	1	1	Paksuus 2 mm	
29	15	298/706	3	Lasi	Ikkuna	Massat vaalean vihreää.	5	6	Paksuudet 1-3 mm	
30	15	299/705	3	Lasi	Ikkuna	Massat vaaleanvihreää.	2	3	Paksuudet 2 mm	
31	15		3	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää.	5	5	Paksuus 2 mm	
32	15		3	Lasi	Sulanutta		1	6		
33	15	298/706	3	Pii		Palanutta piitä.	1	1		
34	15	293/709	8	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula.	1	9	Pituus 72 mm	
35	15	294/710	8	Rauta	Hevosenjääkenkä	Kaksi piikkinen hevosenjääkenkä.	1	32	Piikkien pituus 36 mm, kengän leveys 50 mm, korkeus 60 mm	
36	15	295/708	8	Rauta	Naula	Taottu. Iso kulmikas kanta.	1	19	Pituus 90 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
37	15	296/705	8	Rauta	Naula	Kaksi kannallista taottua naulaa. Kannat litteitä. Toisen kärki katkennut.	2	9	Pituudet 30 mm ja 42 mm	
38	15	296/706	8	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula. Kanta litteä. Kärki taitettu lenkille.	1	6	Pituus 30 mm	
39	15	296/707-08	8	Rauta	Naula	Kannallinen naula. Varresta katkennut.	1	2	Pituus 21 mm	
40	15	297/705	8	Rauta	Naula	Kaksi taottua litteä kantaista naulaa.	2	8	Pituudet 28 mm ja 33 mm	
41	15	297/705	8	Savi	Astia	Kylkipala. Vaaleanruskea, karkea sekotteinen. Sisäpinta kulunut pois. Tekstiilipainanne. Rautakaudentyypinen.	1	1		
42	15	293/710	8	Punasavi	Astia	Padan suureuna- ja kylkipala. Sisäpinnalla ruskea lasite. Suureunapalan ulkopinta vahvasti karstoittunut.	2	15	Halk. 200 mm. Paksuus n. 8 mm	
43	15	294-95/708	8	Punasavi	Astia	Vadin suureuna- ja pohjapaloja. Kaksi palaa yhteensopivia. Sisäpinnalla vihreä lasite. Palojen sisäpinnalla vaaleata "karstaa".	3	23	Halk. n. 140 mm. Paksuus 3-7 mm	
44	15	294-95/708	8	Punasavi	Astia	Vadin suureunapala. Sisäpinnalla ruskea ja kellertävä lasite, ja boluskoristelu. Palassa kaksi reikää vadin ripustimista varten.	1	9	Halk. n. 210 mm. Paksuus 5 - 14 mm	
45	15	294-95/708	8	Punasavi	Astia	Padan kylkipala. Sisäpinnalla ruskea lasite, ulkopinnalta karstoittunut.	1	1	Paksuus 4 mm	
46	15	294/709	8	Punasavi	Astia	Kylkipala. Pinnat lasittamattomat.	1	1	Paksuus 5 mm	
47	15	295/708	8	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla pinnoilla vihreä lasite. Toisen palan ulkopinnalla boluskoristelua. 1600-l.	2	5	Halk. n. 90 mm. Paksuus 5 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
48	15	294-95/708	8	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Yksi isompi ja kaksi pientä palaa. Ison ulkopinnalla valkoinen lasite ja sisäpinnassa valkoinen/tummanharmaa lasite. Pienissä hyvin vähän valkoista lasitetta.	3	2	Paksuus 3 - 4 mm	
49	15	294-95/708	8	Posliini	Astia	Lautasen tai kupin pohjapala, jossa astian pohjataite ja kylkeä. Molemmilla pinnoilla valkoinen lasite. Ulkopinnassa sinistä koristemaalausta.	1	1	Paksuus 4 mm	
50	15	294/710	8	Posliini	Astia	Lautasen pohjapala, jossa astian pohjataite ja kylkeä. Valkoinen lasite. Sisäpinnassa sinistäkoristelua. Itäintialaista. 1700-l.	1	6	Halk. n. 120 mm. Paksuus 2 - 4 mm	
51	15	296/707-08	8	Kivisavi	Astia	Kannun kylkipala. Ulkopinnassa sininen/harmaa koristelu. Molemmat pinnat lasitetut. Westerwald 1580-1700.	1	8	Paksuus 4 mm	1580 - 1700
52	15	294/709	8	Lasi	Astia	Pikarin kylkipala. Massa väritön ja samea. Keskiaikainen.	1	0	Paksuus n. 0,5 mm	
53	15	294/709	8	Lasi	Astia	Pikarin suureunapala. Massa väritön ja kirkas.	1	0	Paksuus 1 mm	
54	15	294/710	8	Lasi	Astia	Pikarin suureunapala. Massa väritön ja kirkas.	1	0	Paksuus 1 mm	
55	15	294-95/708	8	Lasi	Pullo	Toinen pala pullon suusta(?). Massa vaalean vihreää. Eri pulloista.	2	2		
56	15	294/709	8	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Massa vihreää.	3	4	Paksuus 3 mm	
57	15	298/707	8	Lasi	Pullo	Kylkipala. Massa vihreää.	1	2	Paksuus 3 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
58	15	293/709	8	Lasi	Ikkuna	Massat vaaleanvihreä.	2	2	Paksuus 2 mm	
59	15	293/710	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää. Kahdessa retusoitu reuna. Yhdessä paksu pyöreä reuna.	10	6	Paksuus 1- 4 mm	
60	15	294-95/708	8	Lasi	Ikkuna	Massat vaaleanvihreä ja vihreä. Yhdessä paksu pyöreä reuna. Yksi pala kahdelta reunalta retusoitu.	12	14	Paksuus 1 - 2 mm	
61	15	294/709	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	3	2	Paksuus 1 mm	
62	15	294/710	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Osassa paloja maalausfragmentteja.	6	3	Paksuus 2 mm	1600-luvun ns. kabinetti-ikkunan lasia.
63	15	295/708	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	3	2	Paksuus 2 mm	
64	15	296/707-08	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää. Osassa retusointia.	6	7	Paksuus 2 mm	
65	15	294/709	8	Punasavi	Kaakeli	Toisella pinnalla ruskeaa lasitetta.	1	28	Paksuus 8 - 10 mm	
66	15	294/709	8	Kuona		Rautakuonaa.	1	13		
67	15	296/707-08	8	Kuona			1	10		
68	15	294-95/708	8	Pii			2	7		
69	15	295/708	8	Pii			1	7		
70	15	296/707	8b	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula, jonka kärki on katkennut.	1	12	Pituus 70 mm	
71	15	296/707	8b	Punasavi	Astia	Kylkipala. Pinnat lasittamattomia.	1	2	Paksuus 5 mm	
72	15	296/707	8b	Lasi	Ikkuna	Pinta irisoitunut. Massa vihreä.	1	0	Paksuus 2 mm	
73	15	296/707	8b	Kivi	Hioinkivi	Monitahoinen.	1	51	Pituus 90 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
74	15	295/708	44	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula, jonka kärki on katkennut. Iso pyöreä kanta.	1	6	Pituus 20 mm	
75	15	296/708-09	44	Rauta	Naula	Yksi iso kantainen naula, jonka kärki on katkennut. Yksi litteä kantainen naula.	2	15	Pituudet 25 mm ja 35 mm	
76	15	295/708	44	Savi	Astia	Suureunapala. Ruskea, sekoite karkea, silatut pinnat. Rautakaudentyypistä.	1	2	Paksuus 5 mm	
77	15	296/708-09	44	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Molemmilla pinoilla vaaleanharmaa lasite. Tulessa vahingoittunut.	1	2	Paksuus 3 mm	
78	15	296/708-09	44	Lasi	Astia	Pikarin kylkipala. Massa väritön.	1	1	Paksuus 1 mm	
79	15	296/708-09	44	Lasi	Pullo	Kylkipala. Massa tummanvihreä.	1	3	Paksuus 4 mm	
80	15	296/708-09	44	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	5	5	Paksuus 1-2 mm	
81	15	296/708-09	44	Lasi	Sulanutta		1	1		
82	15	296/705	51	Rauta	Naula	Viisi taottua kannallista naulaa. Neljässä litteät kannat, yhdessä suorakaiteenmuotoinen.	5	30	Pituudet 28 - 82 mm	
83	15	296/706	51	Rauta	Naula	Yksi taottu kannallinen naula, jonka kärki on katkennut. Kanta suorakaiteenmuotoinen.	1	4	Pituus 32 mm	
84	15	296/705	51	Savi	Astia	Kylkipala. Vaaleanruskea, karkea sekoite. Toinen pinta kulunut pois. Rautakaudentyypinen.	1	2		
85	15	296/705	51	Lasi	Astia	Pikarin kylkipala. Massa väritön. Ulkopinnalla koriste ruode. Fadenrippenbecher. 1350-1450.	1	0	Paksuus n. 0.5 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
86	15	296/705	51	Lasi	Astia	Jalkalevynpala. Massa vaalean vihreä. Syöpynyt. Keskiaikainen.	1	2	Halk. n. 100 mm. Paksuus 4 mm	
87	15	296/705	51	Kuona		Savikuonaa.	2	8		
88	15	296/705	51	Savi		Palanutta savea.	5	5		
89	15	296/705	51	Pii		Harmaa.	1	2		
90	15	293	53	Rauta	Naula	Taottu pyöreäkantainen naula, jonka kärki on katkennut.	1	5	Pituus 31 mm	
91	15	293/710	53	Punasavi	Kaakeli?	Pyöreäreunainen, lasittamaton. Mahdollisesti kaakeli.	1	2		
92	15	293/710	53	Lasi	Astia	Kylkipala. Massa vaaleanvihreä.	1	0	Paksuus 1 mm	
93	15	293/709	53	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Massa vihreä.	2	2	Paksuus 3 mm	
94	15	293/709	53	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Osa irisoituneita.	6	4	Paksuus 2 mm	
95	15	293/710	53	Lasi	Ikkuna	Irisoituneita.	9	6	Paksuudet 1-2 mm	
96	15		54	Fajanssi	Astia	Kylkipala. Molemmilla pinnoilla vähän valkoista lasitetta. Toisella puolella piste sinistäkoristelua.	1	0	Paksuus n. 4 mm	
97	15		54	Posliini	Astia	Kupin kylkipala. Cafe au lait - posliinia. Sisäpinnalla valkoinen lasite ja sininen kukka kuvio. 1700-1750.	1	1	Halk. n. 70 mm. Paksuus 2 mm	
98	15		54	Lasi	Pullo	Lieriön muotoisen pullon pohjareunapala. Massa vihreä.	1	14	Halk. n. 90 mm	
99	15		54	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Paksu pyöreä reuna. Leikkuujätettä.	1	4	Paksuus 2 mm	
100	15		54	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	5	6	Paksuus 1-2 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
101	15		54	Punasavi	Kaakeli	Pinnassa hieman ruskeaa lasitetta ja valkoista lietettä.	1	17		
102	15		54	Kuona		Kuonaa.	1	3		
103	15	298/708	56	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula. Kanta suorakaiteenmuotoinen.	1	12	Pituus 76 mm	
104	15	298/708	56	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Irisoitunut.	1	1	Paksuus 1 mm	
105	16		46	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula. Iso pyöreä kanta. Kärki taivutettu.	1	9	Pituus 40 mm	
106	16	291/710	46	Savi	Astia	Kylkipala? Molemmat pinnat kuluneet pois. Sekoite hieno. Rautakaudentyypistä.	1	1		
107	16		46	Savi	Astia	Kylkipaloja. Molemmista toinen pinta kulunut pois. Toinen vaaleanruskea, sekoite hieno, pinta silattu. Toinen musta, karstoittunut, sekoite karkea. Rautakaudentyypistä.	2	2		
108	16	290/710	46	Punasavi	Astia	Padan jalan alaosa. Lasittamaton.	1	18	Pituus 38 mm, paksuus 24 mm	
109	16	291/710	46	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Valkoinen lasite. Yhdestä toinen pinta lohjennut.	3	2	Paksuus 4 mm	
110	16	290/710	46	Lasi	Pullo	Kylkipala. Massa vihreä.	1	3	Paksuus 3 mm	
111	16	291/710	46	Lasi	Pullo	Kylkipala. Massa vaaleanvihreä.	1	1	Paksuus 2 mm	
112	16	290/710	46	Lasi	Ikkuna	Massa väritön ja vaaleanvihreä. Yhdessä pyöreä reuna ja irisoitunut pinta.	3	2	Paksuus 1-2 mm	
113	16	291/710	46	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	12	9	Paksuus 1-2 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
114	16	291/710	46	Lasi	Ikkuna	Irisoituneita. Kahdessa paksu pyöreä reuna. Osassa retusoitu reuna.	25	16	Paksuus 1-3 mm	
115	16	292/710	46	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Pinta irisoitunut. Rombin muotoisesta ikkunasta. Retusoitu.	1	2	Paksuus 1 mm	
116	16	292/710	46	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Paksu pyöreä reuna.	1	2	Paksuus 3 mm	
117	16		46	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Osa irisoitunut.	10	4	Paksuus 1 mm	
118	16	290/710	46	Kuona		Rautakuonaa.	3	16		
119	16	291/710	46	Kuona			1	9		
120	16	290/710	46	Savi		Savitiivistettä.	1	2		
121	16		46	Savi		Palanutta savea.	2	2		
122	16	290/709	52	Tina		Molemmista päistä lohjennut ontto tanko, jonka keskellä uloke.	1	5	Pituus 38 mm, halk. 6 mm	
123	16	291/709	52	Kivisavi	Astia	Pohjapala. Reunamuotoiltu sormipainantein. Massa vaaleanharmaa. Siegburg. 1350-1500.	1	14	Paksuus 4-7 mm	Siegburg
124	16	290/709	52	Kivi		Kvartsi-iskos?	1	2		
125	16	291/709	52	Pii			1	0		
126	16	291/710	53	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula. Kanta pyöreä.	1	10	Pituus 81 mm	
127	16	292/710	53	Savi	Astia	Kylkipala. Ruskea, toinen pinta karstoittunut, sekoite hieno. Rautakaudentyyppinen.	1	0	Paksuus 2 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
128	16	292/709	53	Kivisavi	Astia	Kylkipala. Ulkopinnassa ruskea lasite, sisäpinta kellertävä, lasittamaton. Massa harmaa.	1	4	Paksuus 3-5 mm	
129	16	292/709	53	Lasi	Astia	Kylkipala. Massa vaaleanvihreä. Astiasta.	1	0	Paksuus 1 mm	
130	16	291/710	53	Lasi	Ikkuna	Ikkunan reunapaloja. Paloissa pyöreä reuna. Irisoituneita.	7	8	Paksuus 2-3 mm	
131	16	291/710	53	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Irisoituneita. Lasiveitsellä leikattuja.	50	30	Paksuus 1 mm	
132	16	292/709	53	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	3	3	Paksuus 1-2 mm	
133	16	292/710	53	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Irisoituneita.	4	2	Paksuus 1 mm	
134	16	292/709	53	Kuona		Rautakuonaa	1	4		
135	16	292/710	53	Savi		Savitiiviste.	1	1		
136	16	292/709	53	Kivi		Kvartsia.	1	6		
137	16	291/710	53	Pii		Palanutta piitä	1	0		
138	16	289-90/708-09	58	Savi	Astia	Kylkipala. Ruskea, sekoite karkea. Toinen pinta kulunut pois. Rautakaudentyyppistä.	1	1		Rakenteesta R7
139	16	289-90/708-09	58	Kuona		Mahdollisesti kuonaantunutta savea.	1	2		Rakenteesta R7
140	16	289-90/708-09	58	Savi		Savitiivistettä.	3	6		Rakenteesta R7
141	16	289-90/708-09	58	Kivi	Hioinkivi	Hioinkivi	1	140	Pituus 125 mm	Rakenteesta R7
142	17		47	Rauta	Naula	Kannaton taottu naula tai rautavarras.	1	2	Pituus 32 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
143	17	47	Lasi	Astia	Kylkipala. Massa väritön. Vähän irisoitunut. Toisella pinnalla sininen koristelanka. Optinen rihlamuottiin puhalluskoristelu. 1350-1500.	1	1	Halk. n. 50 mm. Paksuus 1 mm		
144	17	47	Lasi	Astia	Kylkipala. Massa vaaleanvihreä.	1	0	Paksuus 1 mm		
145	17	47	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Massat vihreää.	2	2	Paksuus 3 mm		
146	17	47	Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreä. Kaksi reunaa retusoitu.	1	0	Paksuus 2 mm		
147	17	47	Punasavi	Kaakeli	Reunapala. Toisella pinnalla valkoinen lasite.	1	2	Paksuus 6 mm		
148	17	47	Punasavi	Tiili	Huonosti palanutta tiiltä.	2	65			
149	17	47	Kuona		Toinen rautakuonaa.	2	7			
150	17	48	Rauta	Naula	Kaksi taottua kannallista naulaa. Toisen kanta pyöreä, toisen kanta litteä.	2	10	Pituudet 36 mm ja 45 mm		
151	17	48	Punasavi	Astia	Kylki- tai pohjapala. Toisella pinnalla ruskea lasite ja boluskoristelua. Toinen pinta lasittamaton.	1	3	Paksuus 7 mm	Mahdollisesti samaa astiaa kuin KM 2002068:160	
152	17	48	Fajanssi	Astia	Suureuna- ja kylkipalat. Suureunapalassa vähän mustaa lasitetta. Kylkipalan toisella pinnalla valkoista lasitetta. Eri astioista.	2	2			
153	17	48	Lasi	Pullo	Kylkipaloja kahdesta eri pullosta. Massat vihreää. 1700-l:n loppu - 1800-l:n alku.	5	43	Halk. n. 140 mm. Paksuudet 2 - 10 mm		
154	17	48	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää.	2	1	Paksuudet 1 mm		
155	17	48	Savi		Palanutta savea.	1	2			

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
156	17	293/705	51	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula. Litteä kantainen naula, jonka varsi on katkennut.	1	7	Pituus 34 mm	
157	17		51	Rauta	Veitsi	Korrosoitunut pöytäveitsen(?) terä.	1	17	Pituus 93 mm	
158	17		51	Rauta	Naula	Taottu kannallinen naula. Iso pyöreä kanta.	1	16	Pituus 81 mm	
159	17		51	Savi	Astia	Kylkipala. Musta, hieno sekoite. Toinen pinta kulunut pois. Rautakaudentyypinen.	1	1		
160	17		51	Punasavi	Astia	Vadin kylkipala. Sisäpinnassa ruskeaa lasitetta ja boluskoristelua.	1	26	Paksuus 8-12 mm	Todennäköisesti pudonnut profiilista ja kuuluu Y48. Mahd. samaa astiaa kuin KM 2002068:151.
161	17	295/706	51	Kivisavi	Astia	Kylki- ja korvapala. Vertikaalikorva. Ulkopinnalla suolalasisitus, sisäpinta lasittamaton. Massa väriltään vaalean kellertävä. Ulkopinta läikikkään punaruskea. Siegburg. 1350-1500.	1	26	Paksuus 5 mm, korvan 5-8 mm, halk. n. 170 mm	x= 295.80, y= 706.30, z=88.75 mmpy
162	17		51	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää.	2	2	Paksuus 1 mm	Mahdollisesti pudonneet profiilista.
163	17		51	Kuona		Rautakuonaa.	1	10		
164	17		51	Pii			1	3		
165	18	301/701	8	Lyijy		Vääntynyt levymäinen kappale, jonka toisella puolella kolme hammastuksen näköistä uloketta.	1	2		

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
166	18	301/701	8	Rauta	Naula	Neljä kannallista naulaa. Yhden kanta iso pyöreä. Kahden kanta litteä kolmiomainen, kannen ja varren yhtymäkohdasta litistetty. Yhdessä suorakaiteen muotoinen kanta.	4	25	Pituudet 36 - 52 mm	
167	18	301/702	8	Rauta	Naula	Neljä kannallista naulaa. Kolmessa iso suorakaiteen muotoinen kanta, joista kahdesta kärki on katkennut. Yhdessä pieni suorakaiteen muotoinen kanta. Yksi kannaton naula tai rautavarras.	5	36	Pituudet 28 - 67 mm	
168	18	300/701	8	Punasavi	Astia	Purkin suureunapala. Sisäpinnassa ruskea lasite, ulkopinta lasittamaton. Suureuna taittuu loivasti ulospäin.	1	2	Suun halk. 50 mm. Paksuus 3 mm	
169	18	300/701	8	Punasavi	Astia	Padan kylkipaloja. Sisäpinnassa ruskea vihertävä lasite, yhden palan ulkopinnassa ruskea lasite. Ulkopinnassa rihlaus.	3	5	Paksuus 3 mm	
170	18	300/701	8	Punasavi	Astia	Kylkipala. Ulkopinta lasittamaton, sisäpinta kulunut pois.	1	2		
171	18	300/702	8	Punasavi	Astia	Padan kylkipaloja. Sisäpinnassa ruskea lasite, ulkopinnassa lasite roiskeita. Ulkopinnassa rihlaus. Palat yhteensopivia.	2	8	Paksuus 4 mm	
172	18	300/702	8	Punasavi	Astia	Padad kylkipala. Sisäpinnassa lasite ja savilietettä, ulkopinta lasittamaton. Ulkopinnassa rihlaus.	1	6	Paksuus 5 mm	
173	18	300/702	8	Punasavi	Astia	Kylkipala. Pinnat lasittamattomat.	1	0	Paksuus 3 mm	
174	18	301/701	8	Punasavi	Astia	Padan kylkipala. Sisäpinnassa ruskea lasite, ulkopinta lasittamaton. Ulkopinnassa rihlaus.	1	9	Paksuus 4 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
175	18	301/701	8	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Toisen palan toisessa pinnassa vihreä lasite, toinen lasittamaton. Toisen palan ulkopinnassa vihreä lasite, ulkopinnassa ruskeaa lasitetta. Toinen mahd. kaakeli.	2	9	Paksuudet 3 mm ja 8 mm	
176	18	300/702	8	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Sisä- ja ulkopinnoissa vaaleansinistä lasitetta. Ulkopinnassa sinistä koristemaalausta. Yhteensopivia.	3	9	Paksuus 5 mm	
177	18	300/701	8	Posliini	Astia	Molemmilla pinnoilla valkoinen lasite. Tulessa vahingoittunut.	1	1	Paksuus 3 mm	
178	18	301/701	8	Posliini	Astia	Lautasen suureunapalassa valkoinen lasite, sisäpinnassa sinistä koristemaalausta, jonka päällä hopeaa maalausta. Samasta astiasta löytöjä aiemmilta vuosilta. Kylkipala kulunut, toisella pinnalla sinistä koristemaalausta.	2	1	Paksuus 2 mm	
179	18	301/702	8	Posliini	Astia	Pohjapala, jossa pohjateite ja kylkeä. Sinertävä lasite. Tulessa vahingoittunut.	1	2		
180	18	300/702	8	Lasi	Astia	Kylkipala. Massa väritön ja samea. Tulessa vahingoittunut.	1	1	Paksuus n. 2 mm	
181	18	301/701	8	Lasi	Astia	Kylkipala. Massa väritön ja kirkas.	1	0	Paksuus 1 mm	
182	18	301/702	8	Lasi	Astia	Kylkipala? Massa väritön ja kirkas. Tulessa vahingoittunut.	1	1	Paksuus 2 mm	
183	18	300/702	8	Lasi	Pullo	Kylkipala. Massa vaaleanvihreä.	1	2	Paksuus 3 mm	
184	18	301/702	8	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Massa vihreä.	2	3	Paksuus 2-3 mm	
185	18	300/701	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	3	2	Paksuus 1-2 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
186	18	300/701	8	Lasi	Ikkuna	Kaksi reunaa retusoitu. Irisoitunut. Suorakulmaisesta ruudusta.	1	1	Paksuus 1 mm	
187	18	300/702	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä.	9	10	Paksuus 1-2 mm	
188	18	301/701	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreä. Yhdessä paksu pyöreä reuna. Osa leikkuujätettä.	13	12	Paksuus 1-2 mm	
189	18	301/702	8	Lasi	Ikkuna	Massa vaaleanvihreää.	5	5	Paksuus 1-2 mm	
190	18	300/701	8	Lasi	Sulanutta		1	1		
191	18	300/702	8	Lasi	Sulanutta		1	2		
192	18	301/701	8	Lasi	Sulanutta		1	2	Paksuus 1 mm	
193	18	300/701	8	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Lähes tasapaksu varren pätkä. Reikä varren reunassa.	1	1	Halk. 6 mm, reiän halk. 2 mm	
194	18	300/702	8	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Lähes tasapaksu varren pätkä. Reikä varren reunassa.	1	1	Halk. 6 mm, reiän halk. 2 mm	
195	18	300/701	8	Kuona		Rautakuonaa.	1	6		
196	18	301/701	8	Kuona			3	88		
197	18	301/702	8	Kuona			1	2		
198	18	301/701	8	Kalkkikivi		Kolmeen osaan hajonnut kalkkikivi.	3	44		
199	18	300/701	8	Kivi		Kvartsia.	1	0		
200	18	301/701	8	Pii			1	3		
201	18		21	Rauta	Naula	Yksi kannallinen naula. Iso pyöreä kanta. Yksit taivutettu kannaton naula.	2	25	Pituudet 31 mm ja 34 mm	
202	18		21	Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreä.	2	2	Paksuus 1-2 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
203	18		21	Valkosavi	Liitupiipun varsi	Lähes tasapaksu varsi, lohjennut molemminpuolin. Reikä varren reunassa.	1	5	Halk. 8 mm, reiän halk. 3 mm.	
204	18		50	Rauta	Naula	Yksi kannallinen naula. Kanta litteä suorakaiteen muotoinen. Yksi kannaton naula tai rautavarras.	2	16	Pituudet 33-72 mm.	
205	18		50	Punasavi	Astia	Vadin suureunapala. Sisäpinnassa valkoinen liete, jonka pinnalla lasite ja boluskoristelua. Ulkopinta lasittamaton.	1	20	Halk. n. 300 mm. Paksuus 7-9 mm.	
206	18		50	Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreää. Toisessa pyöreä reuna, ja irisoitunut.	2	0	Paksuudet 1-2 mm.	
207	18		50	Lasi	Sulanutta		2	3		
208	18		50	Kuona			1	2		
209	20	314/695		Rauta	Esine	Ikkunanhaka. Toisessa päässä rengas.	1	8	Renkaan halk. 18 mm, koukun pituus 60 mm.	
210	20	314/695		Lasi	Ikkuna	Massa vihreää.	47	21	Paksuudet 1-2 mm.	
211	20	314/695		Lasi	Sulanutta		48	40		
212	20	314/695		Punasavi	Kaakeli	Pinnat lasittamattomia. Toinen pala rumpin katkelma.	2	5		
213	Kaalimaa	0	0	Rauta	Naula	Taottu litteä kantainen naula. Kärki katkennut.	1	8	Pituus 41 mm	
214	Kaalimaa	0	0	Savi	Astia	Kyikipaloja ja yksi suureunapala. Sekoite hieno. Kaksi palaa vaalean ruskeita, muut mustia ja karstoittuneita. Kahdessa molemmat pinnat jäljellä. Rautakaudentyypisiä.	8	12	Paksuudet 6 mm ja 9 mm	

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
215	Kaalimaa	0	0	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Kolmessa palassa vähän ruskeaa ja keltaista lasitetta. Kolmesta toinen pinta kulunut pois.	4	4	Paksuus 6 mm	
216	Kaalimaa	0	0	Lasi	Astia	Massa vaalean vihreä. Irisoitunut.	1	0	Paksuus 1 mm	
217	Kaalimaa	0	0	Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreä.	3	2	Paksuudet 1-2 mm	
218	Kaalimaa	0	0	Kuona			4	63		
219	Kaalimaa	0	0	Savi	Palanut savi	Mahdollisesti savitiivistettä.	8	17		
220	Kaalimaa	1	0	Rauta	Esineen katkelma	Naula? Toinen pää kolmion muotoinen.	1	12	Pituus 52 mm	
221	Kaalimaa	1	0	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Kaksi ruskeaa, karkea sekoitteista kylkipalaa. Toisesta toinen pinta kulunut pois. Reunapalan sekoiteena on sammoltea, hienoa hiekkaa ja kvartsia. Reuna on päältä sisään päin kalteva. Rautakaudentyypisiä.	4	7	Paksuus 6-8 mm	
222	Kaalimaa	1	0	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Yhdessä palassa toisella pinnalla ruskeaa lasitetta. Yhden palan ulkopinnassa spiraalikoristelu. Yhdessä molemmat pinnat jäljellä.	3	4	Paksuus 6 mm	
223	Kaalimaa	1	0	Punasavi	Astia/Kaakeli		1	5		
224	Kaalimaa	1	0	Kuona		Rautakuonaa.	3	10		
225	Kaalimaa	1	0	Savi	Palanut savi	Mahdollisesti savitiivistettä.	9	12		
226	Kaalimaa	1	0	Pii		Palanutta piitä (?).	1	1		

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
227	Kaalimaa	2	0	Savi	Astia	Suureunapala ja kylkipaloja. Mustia, karstoittuneita. Sekoite hienoa. Suureunapalassa molemmat pinnat jäljellä. Yksi vaalean ruskea karkeampi sekoitteinen pala, jossa sormipainenne. Rautakaudentyypisiä.	10	11	Paksuus 6-8 mm	
228	Kaalimaa	2	0	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Toisessa vähän ruskeaa lasitetta. Molemmista toinen pinta kulunut pois.	2	2		
229	Kaalimaa	2	0	Lasi	Pullo	Kylkipala. Irisoitunut.	1	1	Paksuus 3 mm	
230	Kaalimaa	2	0	Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreä.	1	1	Paksuus 1 mm	
231	Kaalimaa	2	0	Kuona			5	14		
232	Kaalimaa	2	0	Savi	Palanut savi	Mahdollisesti savitiivistettä.	11	28		
233	Kaalimaa	3	0	Savi	Astia	Kylkipaloja. Kaksi mustaa, hieno sekoitteista palaa. Neljä vaalean ruskeaa/ruskeaa karkea sekoitteista palaa. Yhden sisäpinta punertava, yhden karstoittunut. Rautakaudentyypisiä.	6	8	Paksuudet 6-8 mm	
234	Kaalimaa	3	0	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Toisessa palassa vähän ruskeaa lasitetta, toinen pinta kulunut pois. Toisessa palassa punaruskea lietesilaus.	2	3	Paksuus 6-8 mm	
235	Kaalimaa	3	0	Lasi	Pullo	Kylkipala. Irisoitunut.	1	41	Paksuus 6-10 mm	
236	Kaalimaa	3	0	Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreä. Irisoituneita.	2	2	Paksuus 1 mm	
237	Kaalimaa	3	0	Kuona			2	19		
238	Kaalimaa	3	0	Savi	Palanut savi	Mahdollisesti savitiivistettä.	6	9		

<i>KM2002068 Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
239	Kaalimaa	3	Savi	Astia	Kylkipala. Paksua, karkea sekoitteista ja matala polttoista. Massa mustaa. Rautakaudentyypinen.	8	135	80 x 90 mm. Halk. 240 mm. Paksuus 15 mm.	
240	Kaalimaa	0	Savi	Astia	Kylkipala. Ulkopinta vaalean ruskea, sisäpinta kulunut pois. Sekoite karkea. Karstoittunut. Rautakauden tyyppinen.	1	3		Koekuoppa 2.5.02.
241	Kaalimaa	0	Savi	Palanut savi	Mahdollisesti savitiivistettyä.	1	4		Koekuoppa 2.5.02.
242	Kaalimaa		Savi	Astia	Kylkipaloja. Musta, vaalean ruskea ja ruskea. Sekoite karkeaa. Yhdessä molemmat pinnat jäljellä, ja tekstiilipainanne. Rautakaudentyypisiä.	4	14	Paksuus 7-9 mm	Pintapaino 2.5.02
243	Kaalimaa		Lasi	Astia	Tuopin(?) kahvan katkelma. Massa tumman vihreä.	1	8	Paksuus 8 mm	Pintapaino 2.5.02
244	Kaalimaa		Lasi	Ikkuna	Massa vaalean vihreä. Osa tulessa vaurioituneita.	5	4	Paksuudet 1-2 mm	Pintapaino 2.5.02
245	Kaalimaa		Luu	Esineen katkelma	Luisenkinnasneulan katkelma. Toisella sivulla koristeluna viisi pistettä. Katkennut, neulansilmä osa puuttuu.	1	2	Pituus 69 mm, paksuus 2-5 mm	Pintapaino 2.5.02
246	Kaalimaa		Kuona			4	48		Pintapaino 2.5.02
247	Kaalimaa		Pii			1	1		Pintapaino 2.5.02
248	Niemipelto		Savi	Astia	Suureuna- ja kylkipala. Suureunapala ruskea, massa mustanharmaa. Sekoite karkeaa. Kylkipala musta, toinen pinta kulunut pois. Sekoite karkeaa. Rautakaudentyypistä.	2	14	Paksuus 10 mm	Pintapaino 2.5.02, Kaalimaan länsipuolelta.

<i>KM2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
249	Niemipelto		Lasi	Pullo	Pullonsuu ja leima. Massa ruskea. Suu voimakkaasti profiloitu. Leimassa Waldeck-Pyrmont-suvun vaakuna, jota kiertää teksti: PYRMONT WATER. Saksalainen mineraalivesipullo. Noin 1775-1825.	2	42	Leiman halk. 40 mm	Pintapoitinta 2.5.02, Kaalimaan länsipuolelta.	
250	Niemipelto		Kuona		Rautakuonaa.	1	14		Pintapoitinta 2.5.02, Kaalimaan länsipuolelta.	
251	Niemipelto		Kivisavi	Astia	Kylkipala. Ulkopinnalla suola- tai tuhkalasitus, ja sormenjälkiä. Massa vaalean harmaa. Joko 1400-1 tai 1700-1800-l.	1	16	44 x 46 mm. Paksuus 6 mm	Luoteispään pintapoitinta 2.5.02.	
252	Niemipelto		Punasavi	Kaakeli	Lasittamaton kaakelin pala.	1	8		Luoteispään pintapoitinta 2.5.02.	
253	Niemipelto		Punasavi	Astia	Vadin suureuna-, pohja- ja kylkipala. Suureunapalan sisäpinnassa vähän ruskeaa lasitetta ja boluskoristelua. Muut pinnat lasittamattomat.	3	3	Paksuus 6-11 mm	Pintapoitinta 2.5.02.	
254	Niemipelto		Fajanssi	Astia	Kahvikupin suureuna- ja kylkipala. Valkoinen lasitus molemmilla pinnoilla, samoin viininlelvä ja kukkaköynnös koristelu. 1800-l.	1	14	45 x 40 mm. Paksuus 5 mm	Pintapoitinta 2.5.02.	
255	Niemipelto		Lasi	Astia	Tuopin kylkipala. Massa vihreä. Ulkopinnassa kolme lasilankaa.	1	6	Paksuus 3 mm	Pintapoitinta 2.5.02.	
256	Niemipelto		Lasi	Astia	Massa vaalean vihreä. Tulesa vahingoittunut.	1	1	Paksuus 2 mm	Pintapoitinta 2.5.02.	
257	Niemipelto		Punasavi	Kaakeli	Toisella pinnalla valkoinen lasite, toinen lasittamaton.	1	10	Paksuus 8 mm	Pintapoitinta 2.5.02.	
258	Niemipelto		Kuona		Rautakuonaa.	3	36		Pintapoitinta 2.5.02.	
259	Niemipelto		Punasavi	Palanut savi	Mahdollisesti savitiivistettä.	1	8		Pintapoitinta 2.5.02.	

<i>KM2002068 Alue</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Materiaali</i>	<i>Laji</i>	<i>Kuvaus</i>	<i>Kpl</i>	<i>Paino</i>	<i>Mitat</i>	<i>Muuta</i>
260	Kokkomäki II		Savi	Astia	Kylkipala. Toinen pinta ruskea, toinen musta. Sekoite karkeaa, massa musta. Yksi pieni vaalean ruskea pintapala. Rautakaudentyypistä.	2	3	Paksuus 6-8 mm	

Valkeakoski (ent. Sääksmäki) Jutikkala
G.Haggrén ja H.Lehtonen 2002
LUULUETTELO

Liite 5

<i>KM 2002068</i>	<i>Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Laji</i>	<i>Paino</i>	<i>Muuta</i>
261	15	3	297/705	Luu	329	
262	15	3	298/705	Luu	357	
263	15	3	298/706	Luu	279	
264	15	3	299/705	Luu	66	
265	15	8	293/709	Luu	103	
266	15	8	293/710	Luu	623	
267	15	8	294/709	Luu	577	
268	15	8	294/710	Luu	191	
269	15	8	294-295/708	Luu	1128	
270	15	8	295/707	Luu	192	
271	15	8	295/708	Luu	359	
272	15	8	296/705	Luu	47	
273	15	8	296/706	Luu	45	
274	15	8	296/707	Luu	233	
275	15	8	296/707-708	Luu	361	
276	15	8	297/705	Luu	3	
277	15	8	298/707	Luu	22	

<i>KM 2002068 Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Laji</i>	<i>Paino Muuta</i>
278 15	8	293/710	Palanut luu	0,7
279 15	8	294/709	Palanut luu	1,5
280 15	8	294/710	Palanut luu	0,1
281 15	8	294-295/708	Palanut luu	1,5
282 15	8	296/706	Palanut luu	3,8
283 15	8b	294/709	Luu	106
284 15	8b	295/708	Luu	426
285 15	8b	295/709	Luu	156
286 15	8b	296/707	Luu	89
287 15	8b	296/707	Palanut luu	2,7
288 15	44		Luu	51
289 15	51	296/705	Luu	295
290 15	51	296/706	Luu	214
291 15	51	296/705	Palanut luu	0,8
292 15	51	296/706	Palanut luu	0,3
293 15	53	293/709	Luu	914
294 15	53	293/710	Luu	176
295 15	53	293/709	Palanut luu	0,4
296 15	53	293/710	Palanut luu	0,4
297 15	54		Luu	92
298 15	54		Palanut luu	0,8

<i>KM 2002068 Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Laji</i>	<i>Paino Muuta</i>
299 15	56	298/708	Luu	9
300 15	56	298/708	Palanut	2,8
301 16	46		Luu	276
302 16	46		Palanut luu	1,5
303 16	52	289/710	Luu	18
304 16	52	290709	Luu	24
305 16	52	290/710	Luu	237
306 16	52	291/709	Luu	55
307 16	52	291/710	Luu	27
308 16	52	290/709	Palanut luu	1,5
309 16	53	291/710	Luu	526
310 16	53	291-293/708	Luu	200
311 16	53	292/705	Luu	40
312 16	53	292/709	Luu	123
313 16	53	292/710	Luu	382
314 16	53	293/710	Luu	29
315 16	53	291/710	Palanut luu	4,5
316 16	53	292/710	Palanut luu	0,1
317 16	57	291/709	Luu	19
318 16	57	290/709	Palanut luu	1
319 16	58/R7	289-290/708-709	Palanut luu	0,8

<i>KM 2002068 Alue</i>	<i>Yhteys</i>	<i>Ruutu</i>	<i>Laji</i>	<i>Paino Muuta</i>
320 17	47		Luu	535
321 17	47		Palanut luu	0,2
322 17	48		Luu	525
323 17	48		Palanut luu	0,3
324 17	51	295/706	Luu	1
325 17	51		Luu	180
326 17	51	295/706	Palanut luu	0,1
327 17	51		Palanut luu	6,2
328 18	8	300/701	Luu	545
329 18	8	300/702	Luu	42
330 18	8	301/701	Luu	441
331 18	8	301/702	Luu	444
332 18	8	300/701	Palanut luu	0,1
333 18	8	300/702	Palanut luu	1,3
334 18	8	301/702	Palanut luu	7
335 18	8b	302/702	Luu	99
336 18	21		Luu	3
337 18	50		Luu	29
338 Kaalimaa		0-3	Luu	123
339 Kaalimaa		0-3	Palanut luu	12,3

YHTEYS- JA RAKENNELUETTELO

YHTEYSLUETTELO

Yhteydet Y0-Y43, ks. vuoden 2001 kaivauskertomus.

Y44 Alue: 15-17, lukuun ottamatta alueiden 16 ja 17 eteläpäätä
Tyyppi: Täyttökerros.
Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Hieno hiekka p, suuria kiviä (ø 10-60 cm), keskikarkea hiekka k.
Suhde muihin yhteyksiin: Y0, Y46, Y47, Y48, Y49, Y50, Y54, Y56.
Paksuus: 2-100 cm.
Työtapa: Suurin osa poistettu kaivinkoneella, alin osa lapioitu ja seulottu.
Kuvaus: Irtonainen, kuiva, karkea, keltainen.
Ajoitusarvio: 1700-luvun loppu ja 1800-luku.
Löydöt: Fajanssi, vihreä pullolasi.
Tulkinta: Alkuperäistä moreenikumpareen hiekkaa, jota siirretty täytemaiden päälle terassoinnin yhteydessä.
Muuta: Sama kuin Y21. Täyttökerros 1700-1800-lukujen vaihteesta.

Y45 Alue: 16, 17, 18
Tyyppi: Luonnollinen kerros, pohjamoreeni.
Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Sora v, hieno hiekka k, keskikarkea hiekka k, karkea hiekka k.
Suhde muihin yhteyksiin: Y0, Y46, Y49, Y57.
Laajuus: Koko kaivausalue.
Kuvaus: Tiivis, kuiva, keltaisen ruskea, jossa paikoin harmaita savipitoisia linssejä ja ruostesaostumia.
Löydöt: -
Tulkinta: Puhdas pohjamaa.

Y46 Alue: 16
Tyyppi: Kulttuurikerros / täyttökerros.
Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Multa v, savi v, kiviä (ø 5-15 cm) v, hiili / noki v, hieno hiekka k.
Suhde muihin yhteyksiin: Y44, Y45, Y49.
Rajat: Rajautuu alueen eteläosassa pohjamoreeniin Y45 ja lännessä sorakerrokseen Y49.
Laajuus: Alueen itäosassa, lukuunottamatta alueen eteläpäätä.
Paksuus: n.15 cm.
Työtapa: Pelkottu ja seulottu.
Kuvaus: Tiivis, kuiva, hienojakoinen, homogeeninen, ruskean harmaa, paikoin musta / tumman harmaa.
Ajoitusarvio: 1600-l.
Löydöt: Punasavipadan jalka, ikkunalasiasia.
Tulkinta: Täyttökerros ja tasoitekerros, joka tuotu paikalle 1600-1700-luvulla.

Y47 Alue: 17
Tyyppi: Hiekkakerros.
Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Hieno hiekka v, hieno hiekka k, kiviä (ø 10-20 cm) k, keskikarkea hiekka p.
Suhde muihin yhteyksiin: Y44, Y48, R6.
Rajat: Rajautuu R6 kiviin ja Y48.

Laajuus: X=294,80-295,60, Y=704,80-705,80.

Paksuus: n. 10 cm.

Työtapa: Lapioitu, pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Tiivis, kuiva, tumman ruskea.

Ajoitusarvio: 1700-luvun loppu.

Löydöt: Keskiaikaista lasia, 1700-luvun lopun pullolasia.

Tulkinta: Täyttö- ja tasoituskerros 1700-luvun lopulta.

Y48 Alue: 17

Tyyppi: Täyttökerros tai tasoitekerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Kiviä v, multa k, hieno hiekka p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y44, Y47.

Rajat: Rajautuu Y45.

Laajuus: X=291,90-296, Y=703-706,80.

Paksuus: 20-30 cm.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Tiivis, paikoittain multaa, tiilimurskaa ja puuta, tummanruskea.

Ajoitusarvio: 1700-l.

Löydöt: Rautaa, fajanssia, lasia.

Tulkinta: Täyttö- ja tasoituskerros 1700-luvulta.

Y49 Alue: 16

Tyyppi: Täyttökerros tai tasoitekerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Savi v, tiilimurska v, keskikarkea hiekka k, karkea hiekka k, kiviä v, hieno hiekka v, sora v.

Suhde muihin yhteyksiin: Y0, Y44, Y45, Y58.

Rajat: Alueen eteläosassa pohjamooreeniin Y45 ja pohjoisosassa Y46.

Laajuus: X=288,40-292, Y=708-710.

Paksuus: 10-15 cm.

Työtapa: Lapioitu ja seulottu.

Kuvaus: Tiivis, rakeinen, homogeeninen, tumman ruskea.

Ajoitus: 1800-l.

Löydöt: Ei löytöjä.

Tulkinta: Hiekkakäytävän pohja (vrt. alue 5).

Y50 Alue: 18

Tyyppi: Kivitäyttö

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Multa v, hieno hiekka v, kiviä (ø 6-40 cm) p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y44, Y8.

Rajat: Etelässä kaivausalueen reuna, lännessä alue 9, kaakossa alue 5 ja pohjoisessa Y8.

Laajuus: X=299,60-301,40, Y=700,80-703

Paksuus: n. 20 cm.

Työtapa: Lapioitu, pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Epätasainen, kivien välissä hiekkaa ja multaa Y44.

Ajoitus: 1700-luvun loppu, 1800-luvun alku.

Löydöt: Vähän: keramiikka, lasi, kuona, naula.

Tulkinta: Täyttökerros.

Y51 Alue: 15, 17

Tyyppi: Paikalleen muodostunut kerros, mahdollinen täyttö.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Multa v, keskikarkea hiekka v, karkea hiekka v, tiilimurska v, hiesu k, hieno hiekka p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y48, R6.

Rajat: R6 alue.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Irtonainen, kuiva, homogeeninen, tumman ruskea, likaantunut.

Ajoitusarvio: Keskiaika - 1500-luvun alkupuoli.

Löydöt: Keramiikka, lasi, metalli, raha, luu.

Tulkinta: Kulttuurikerros.

Y52 Alue: 16

Tyyppi: Kerros

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Tiilimurska v, keskikarkea hiekka k, hieno hiekka p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y49, Y53, Y8b, R7.

Rajat: Eteläosassa pohjamoreeniin Y45 ja pohjoisessa Y53.

Laajuus: X=289-290,60, Y=708,20-711.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Tiivis, kuiva, homogeeninen, tumman ruskea, tasavärinen.

Ajoitusarvio: 1500-1700-l.

Löydöt: Kivisavikeramiikka (Siegburg), pii, kvartsi.

Tulkinta: Sekoittunut täyttökerros rakenteen R7 kivien välissä ja ympärillä.

Y53 Alue: 16

Tyyppi: Kulttuurikerros

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Hieno hiekka v, karkea hiekka k, tiilimurska k, multa p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y52, Y8b.

Laajuus: X=290,20-294, Y=708,80-711-80.

Paksuus: n. 20 cm.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Tiivis, kostea, homogeeninen, musta.

Ajoitusarvio: 1500-1700-l.

Löydöt: Keramiikka, tasolasi, luu.

Tulkinta: Sekoittunut kulttuurikerros.

Muuta: Yksikkö on mahdollisesti sama kuin Y8, raja epäselvä.

Y54 Alue: 15-17

Tyyppi: Täyttökerros tai tasoitekerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Savi v, multa k, hieno hiekka k, keskikarkea hiekka p, kiviä (ø 10-60 cm) p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y44, Y52, Y8.

Rajat: Eteläosassa kaivausalueen reunaan, pohjoisosassa Y44.

Laajuus: X=293,20-296,40, Y=706,60-709,20.

Paksuus: n. 20-40 cm.

Työtapa: Lapioitu, pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Irtonainen, kuiva, tumman harmaa.

Ajoitusarvio: 1700-luvun loppu - 1800-luvun alku.

Löydöt: Lasi, kaakeli, fajanssi, posliini.

Tulkinta: Pihan täyttökerros.

Muuta: Yksikkö on sama kuin alue 14 (2001) e.

Y55 Alue: 15, 16

Tyyppi: Kulttuurikerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Multa v, hieno hiekka v, savi k, keskikarkea hiekka k, hiili/noki k, tiilimurska p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y54, Y56, Y8b.

Laajuus: Lähes koko alue 15, alueen 16 koillispuolella.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Irtonainen, kostea, epätasaisesti jakaantunut, tumman ruskea / musta, paikoittain paljon tiilimurskaa.

Ajoitusarvio: 1600-1700-l.

Löydöt: Keramiikka, lasi, luu.

Tulkinta: Pellon tai ryytimaan muokkauskerrosta.

Muuta: Sama kuin Y8.

Y56 Alue: 15

Tyyppi: Tasoitekerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Hieno hiekka v, savi p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y44, Y55, Y8.

Paksuus: n. 2-4 cm.

Työtapa: Lapioitu.

Kuvaus: Tiivis, kova, harmaa savi.

Löydöt: Ei löytöjä.

Ajoitusarvio: 1700-luku -1800-luvun alku.

Tulkinta: Liittyy mahdollisesti 1700-luvun lopun tai 1800-luvun rakennukseen, joka on sijainnut tutkimusalueen pohjoispuolella.

Y57 **Alue:** 16

Tyyppi: Tasoitekerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Sora v, keskikarkea hiekka k, karkea hiekka k, hieno hiekka p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y45, R7.

Laajuus: R7 alla.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Irtonainen, kostea, homogeeninen, ruskea.

Ajoitusarvio: Rautakausi - varhaiskeskiaika.

Löydöt: Ei löytöjä.

Tulkinta: Seinän pohjustusta.

Y58 **Alue:** 16

Tyyppi: Kulttuurikerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Savi v, hieno hiekka v, keskikarkea hiekka k, karkea hiekka k, kiviä v, laasti v ja tiilimurska v.

Suhde muihin yhteyksiin: R7.

Laajuus: R7 päällä, X=288-289, Y=708-709.

Työtapa: Pelkottu ja seulottu.

Kuvaus: Tiivis, mutta rakeinen, homogeeninen, väriltään tumman ruskea.

Ajoitusarvio: Rautakausi - varhaiskeskiaika.

Löydöt: Keramiikkaa, savitiivistettä ja hioinkivi.

Tulkinta: Rautakautinen - varhaiskeskiaikainen kulttuurikerros.

Y59 **Alue:** 16

Tyyppi: Istutuskuoppa.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Multa p, hieno hiekka k.

Työtapa: Pelkottu.

Kuvaus: Homogeeninen, musta.

Ajoitusarvio: 18000-1900-l.

Löydöt: Ei löytöjä.

Tulkinta: Uudehko istutuskuoppa.

Y60 **Alue:** 16

Tyyppi: Tasoitekerros.

Koostumus: (v = vähän, k = kohtalaisesti, p = paljon) Multa v, hieno hiekka p, kiviä p.

Suhde muihin yhteyksiin: Y53, Y52 ja R 7 vieressä.

Laajuus: X=290,50-292,70, Y=708-710, Z=88,70-88,92 m mpy.

Työtapa: Osin kaivinkoneella, osin lapioitu.

Kuvaus: Ainesosat jakautuneet epätasaisesti, paljon suuria kiviä, ruskea.

Löydöt: Ei löytöjä.

Tulkinta: Täyttö- tai tasoitekerros, joka liittyy paikalla olleeseen 1600-1700-luvun rakennukseen.

RAKENNELUETTELO

Rakenteet R1-R5, ks. vuoden 2001 kaivauskertomus.

R6 **Alue:** 17

X = 294,20-295,80

Y = 704,80-706,80

Z = 89,13-88,75 m mpy

Tyyppi: Kivitäyttö.

Koko: 200 cm x 164 cm.

Materiaali: Luonnonkivi.

Kivien koko: ø 10-40 cm.

Kuvaus: Suurehkoja kiviä, joiden välissä multamainen kerros Y48 ja paikoin myös hiekkatäyttöä Y47. Kivet kuuluvat täyttökerrokseen Y44.

Stratigrafia: Y44 alla ja Y48 ja Y47 tasossa.

Ajoitusarvio: 1700-luvun loppu - 1800-luvun alku.

Muuta: Osoittautui myöhemmin yhteys Y54 kuuluvaksi. Ei siis oma rakenne.

R7 Alue: 16

X = 290,60-289,10

Y = 708,20-710,60

Z = 89,00-89,14 m mpy

Tyyppi: Kivirakenne.

Koko: n. 2 m x 1,40 m.

Materiaali: Luonnonkivi.

Kivien koko: ø 6-25 cm.

Kuvaus: paljon pieniä kiviä, jotka muodostavat melko yhtenäisen ja ympäristöstään poikkeavan rakenteen.

Stratigrafia: Y58 tasossa ja päällä.

Ajoitusarvio: Rautakausi - varhaiskeskiaika.

R8 Alue: 15, 17

X = 295,50 ja 293,60

Y = 706,50 ja 704,40

Z = 88,61 m mpy ja 89,12 m mpy

Tyyppi: Puulankkuja tai -lautoja.

Materiaali: Puu.

Kuvaus: Puulaudan tai -lankun pätkiä alueiden 15 ja 17 rajalla ja alueella 17. Puut ovat hyvin huonokuntoisia ja osittain lahonneita. Ympäriällä hiiltä. Osa puista on koillis-lounais-suuntaisia, osa kaakkois-luode-suuntaisia.

Stratigrafia: Rakenne liittyy yksiköihin Y48 ja Y51.

Ajoitusarvio: 1500-1600-l.

Tulkinta: Todennäköisesti lattiakatetta tai -vasoja, liittyyneeseen samaan rakennukseen kuin kivijalka R5.

R9 Alue: 16

X = 290,80

Y = 709

Z = 88,78 m mpy

Tyyppi: Paalunsija.

Materiaali: Kivi.

Kuvaus: Neljästä pystyyn asetetusta laakakivestä tehty paalunsija. Kooltaan noin 50 x 50 cm.

Stratigrafia: Rakenne liittyy yksikköön Y8 ja mahdollisesti rakenteeseen R10.

Ajoitusarvio: Rautakausi - varhaiskeskiaika - 1600-luku.

Tulkinta: Liittyy mahdollisesti talon rakenteisiin. Seinälinjojen R7 ja R10 vieressä. Liittyyneeseen seinälinjaan R7.

R10 Alue: 15, 16

X = 290 - 295

Y = 710 - 711

Z = 88,73-89,08 m mpy

Tyyppi: Talon kivijalka (seinälinja).

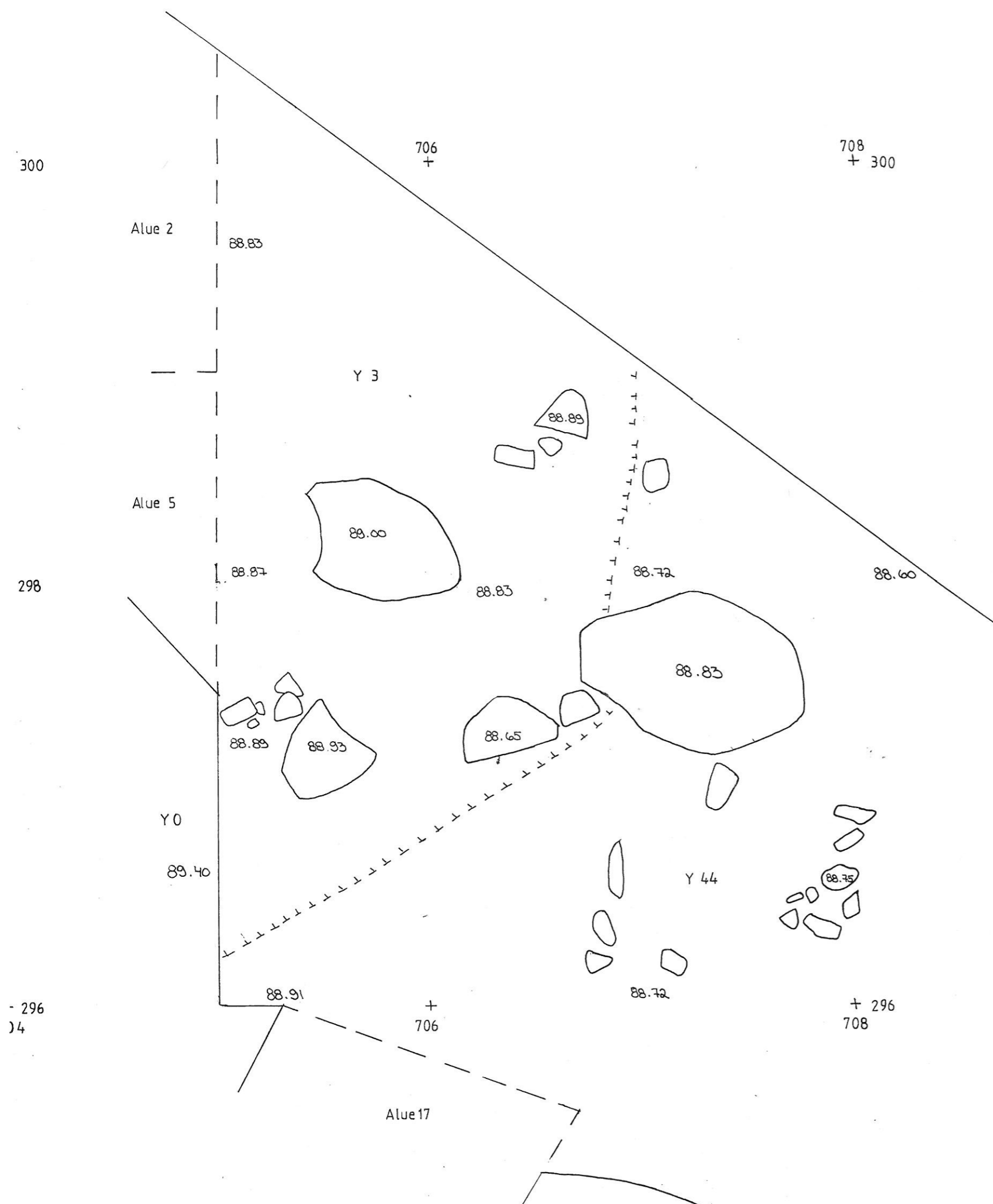
Materiaali: Luonnonkiviä.

Kuvaus: Suurten luonnonkivien muodostama pohjois-eteläsuuntainen linja.

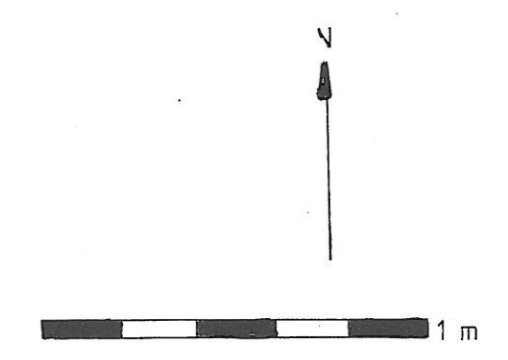
Stratigrafia: Rakenne liittyy mahdollisesti yksikköön Y8.

Ajoitusarvio: 1600-luku.

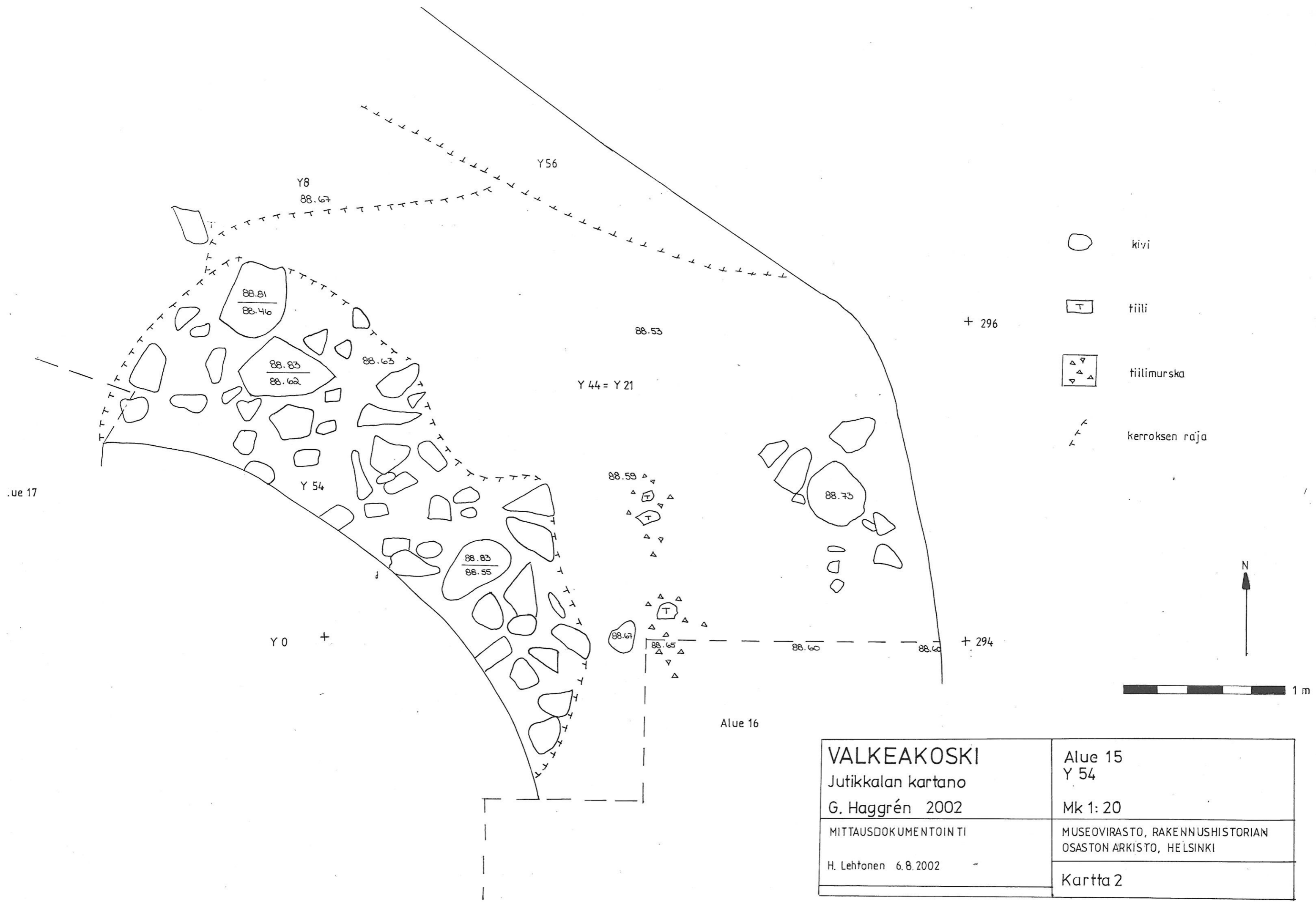
Tulkinta: Rakennuksen itäseinän kivijalka.

- kivi
- kerroksen raja

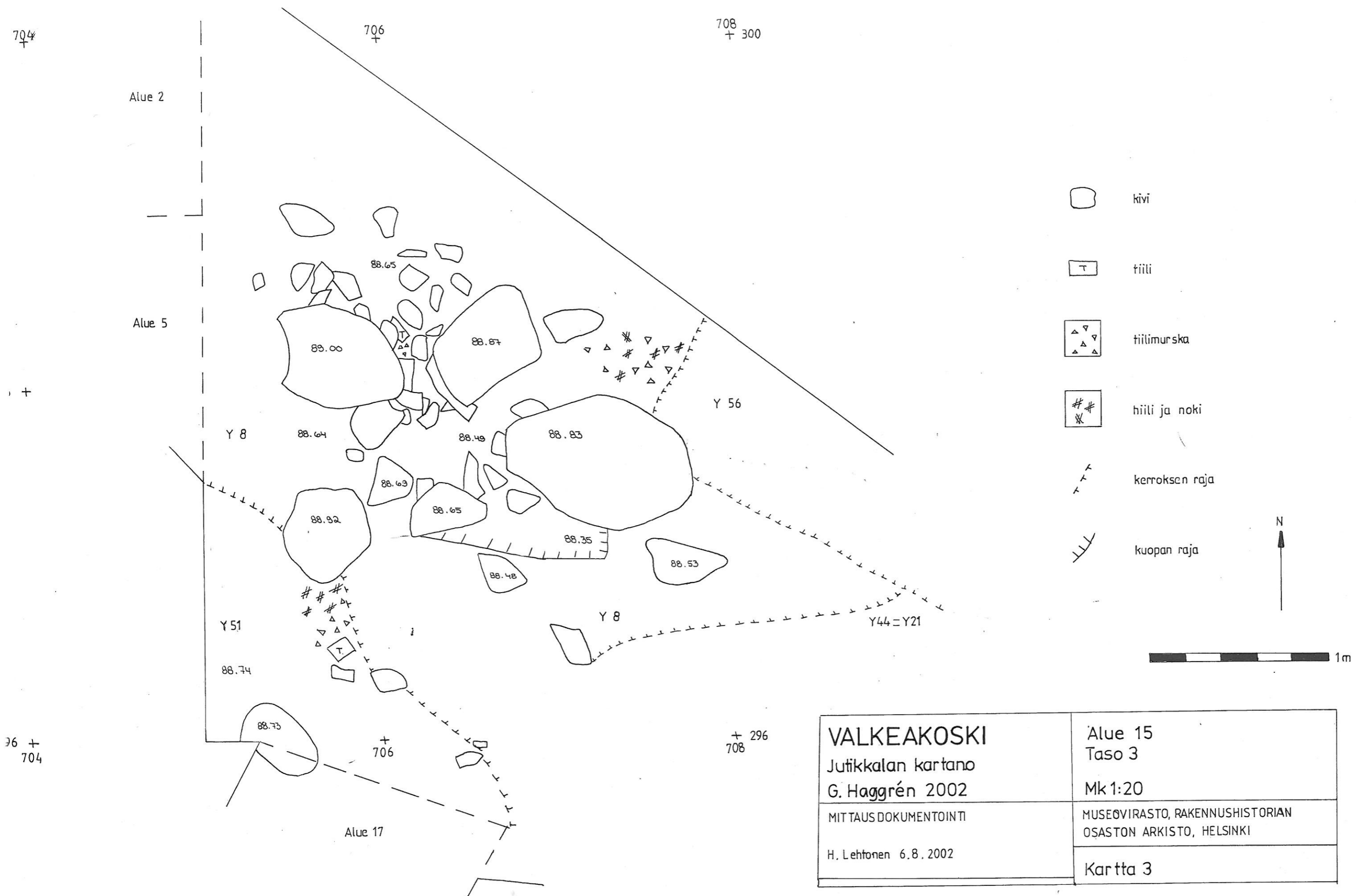
VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 15 Taso 1 Mk 1:20
MIT TAUSDOKUMENTOINTI	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
H. Lehtonen 5.8.2002	Kartta 1

- kivi
- tiili
- tiilimurska
- kerroksen raja

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 15 Y 54 Mk 1: 20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 6.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI Kartta 2

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 15 Taso 3 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 6.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 3

706
+

708
+

710
+

712
+ 298

kivi

tiili

tiilimurska

hiili ja noki

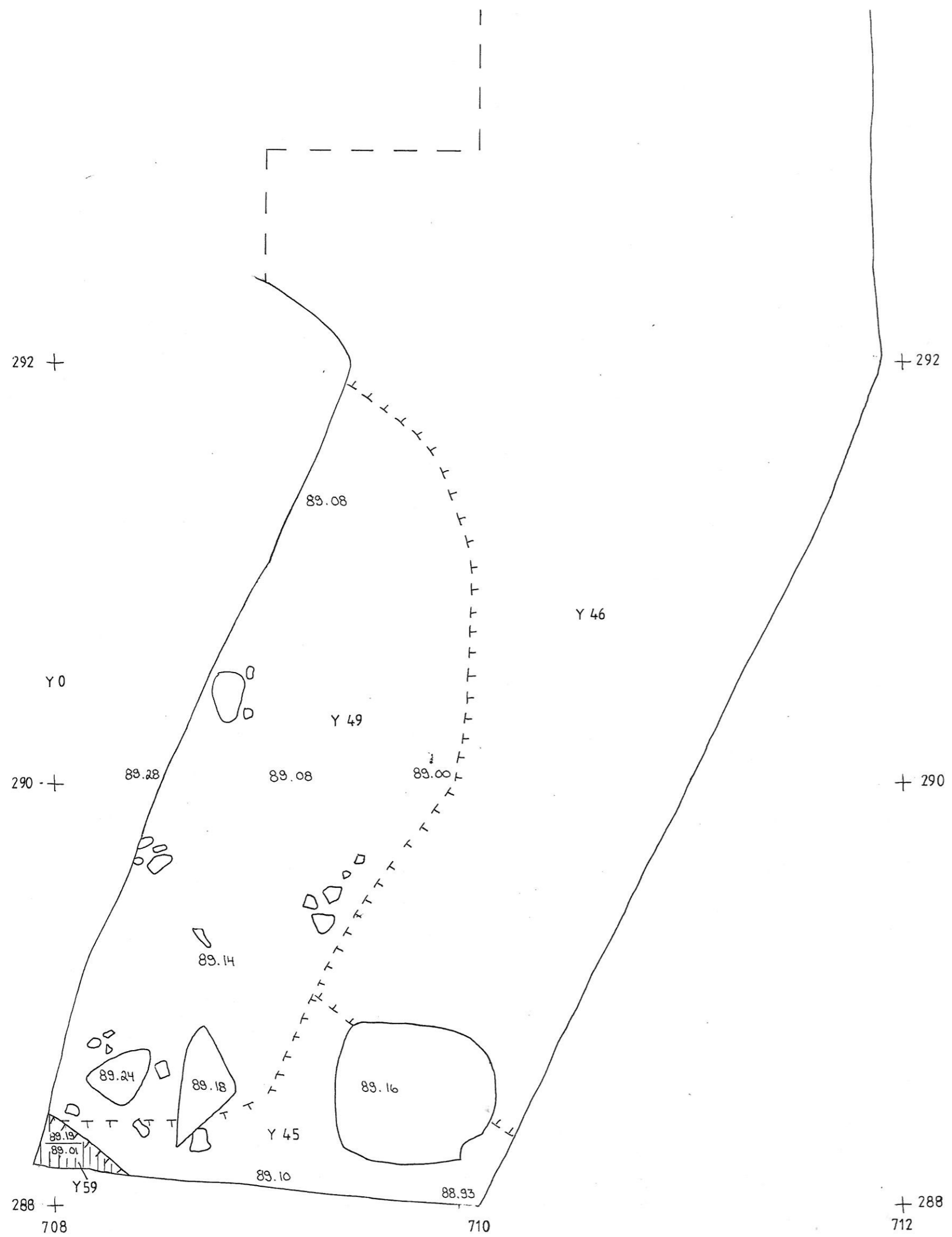
kerroksen raja

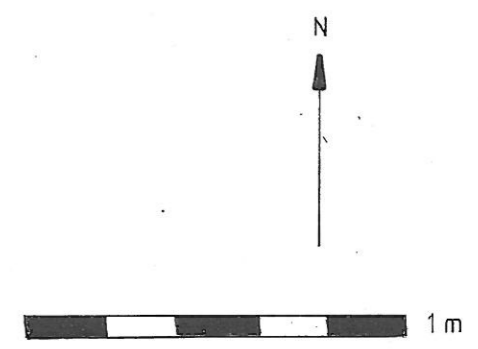
rinteen reuna

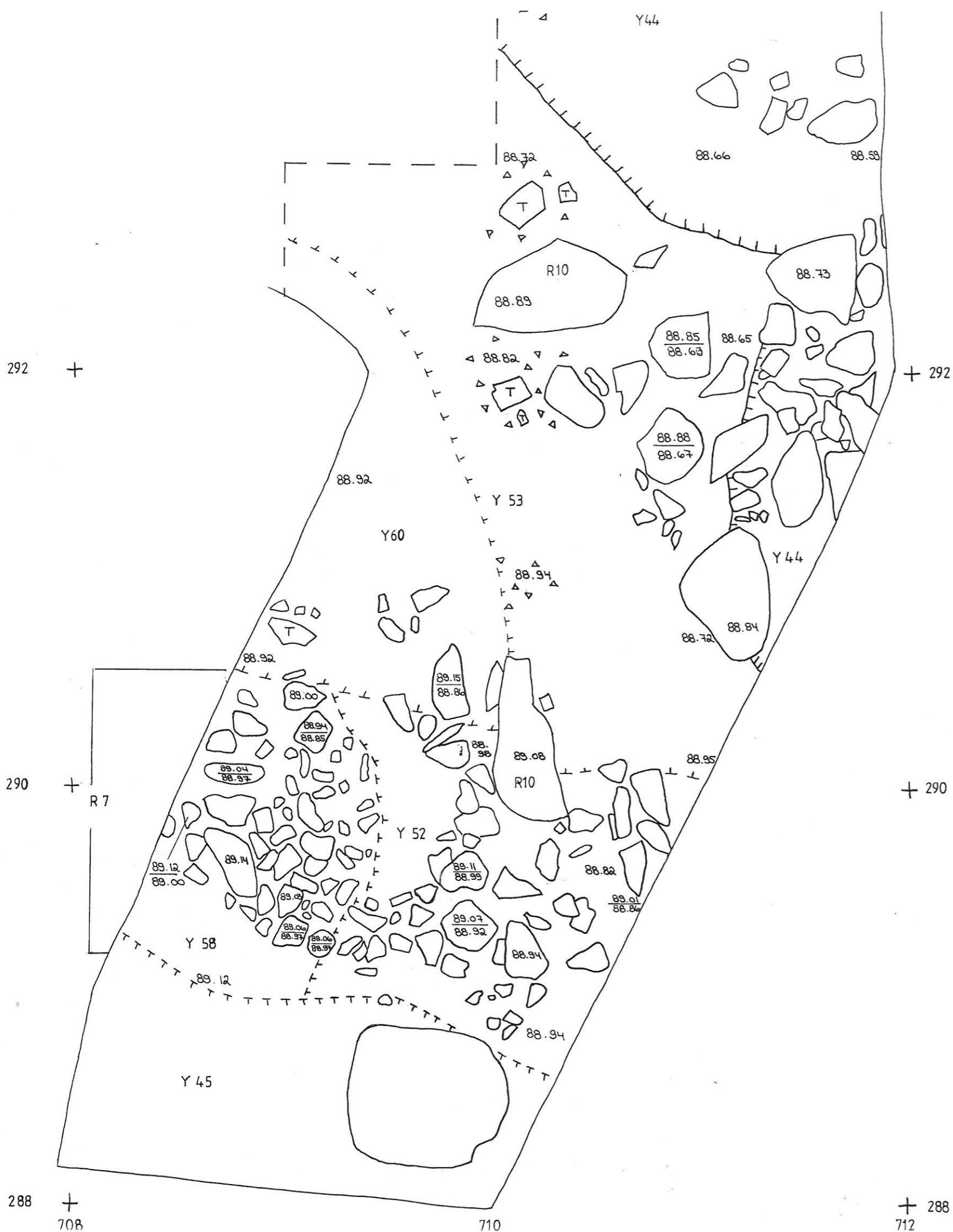
<p>VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002</p>	<p>Alue 15 Alin taso Mk 1:20</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 9.8.2002</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI</p>
<p>Kartta 4</p>	

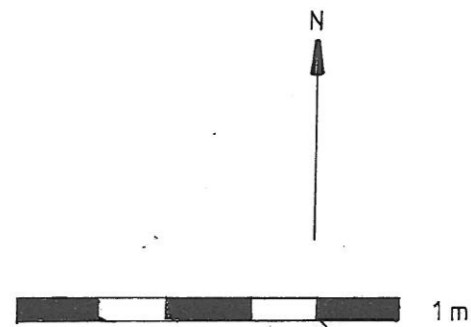
- kivi
- kuopan raja
- kerroksen raja
- mulka

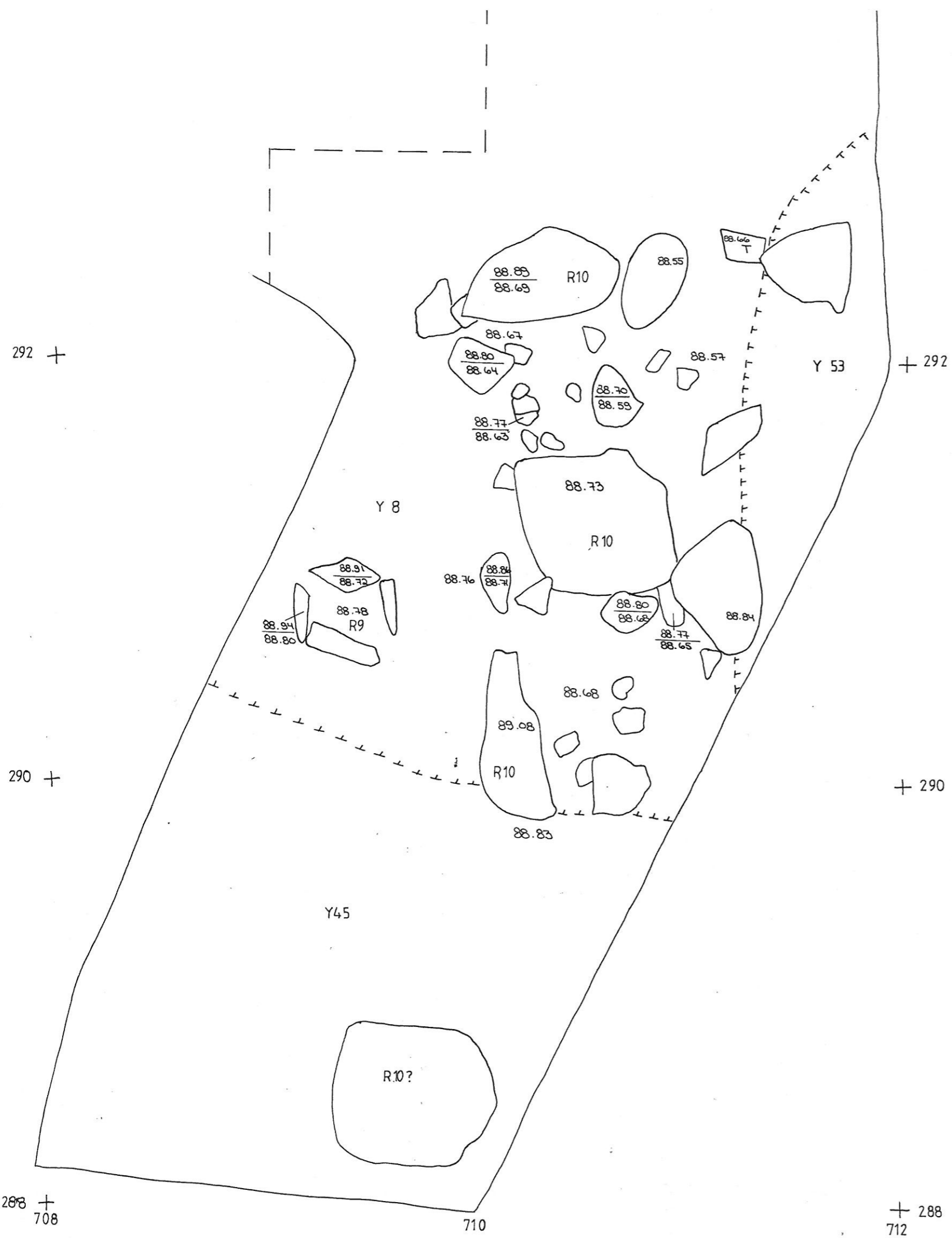
VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 16 Taso 1 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 2.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Kartta 5	

- kivi
- tiili
- kuopan raja
- kerroksen raja
- tiilmurska

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 16 Taso 2, R7, R10
	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 5.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 6

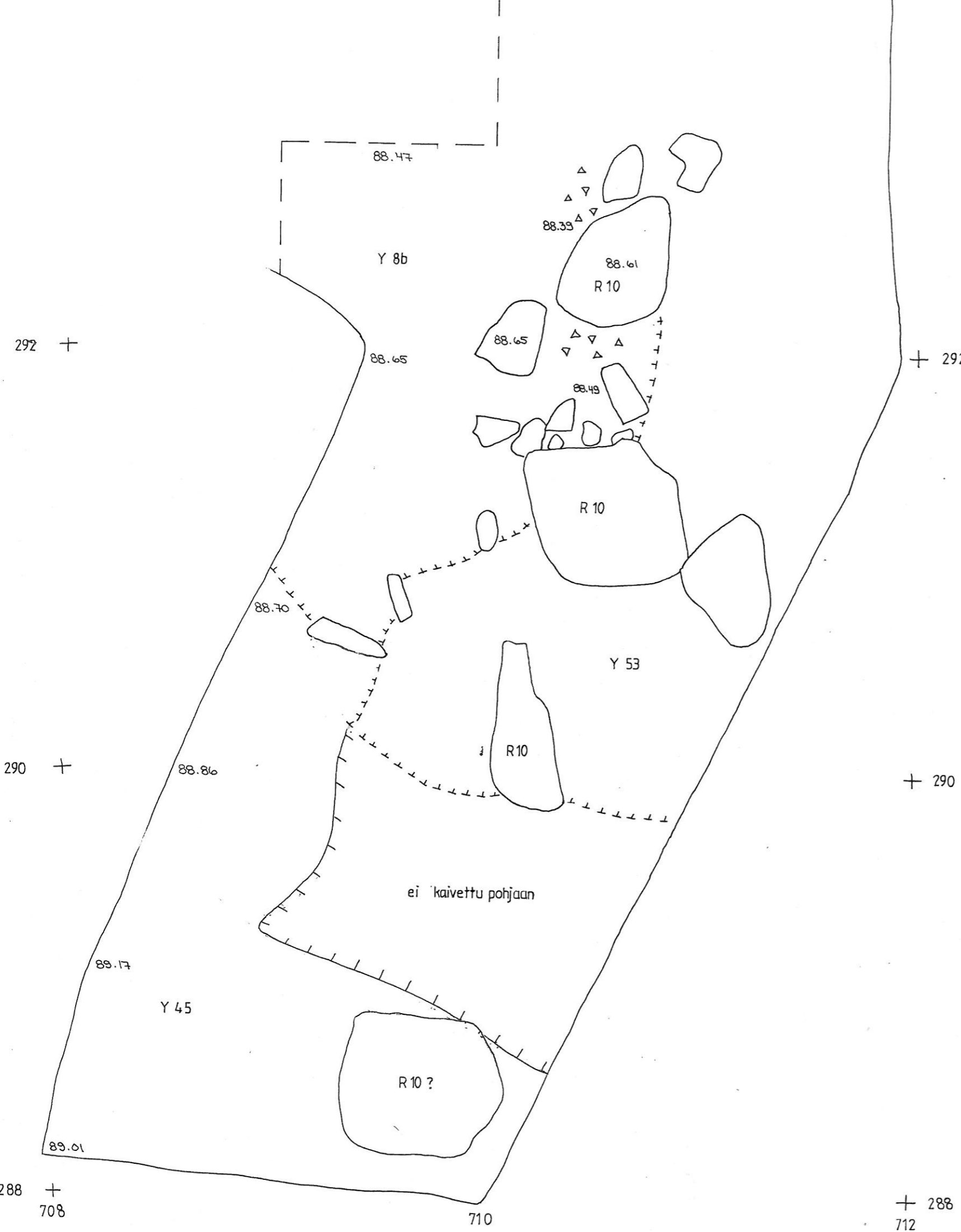
- kivi
- tiili
- kerroksen raja

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 16 Taso 3, Y8:n pinta R9, R10 Mk 1:20
	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 7. 8. 2002	Kartta 7

288 +
708

+ 288
712

- kivi
- tiilimurska
- kerroksen raja
- kuopan raja

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 16 Alin taso, R10
	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 9.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Kartta 8	

288 +
708

+ 288
712

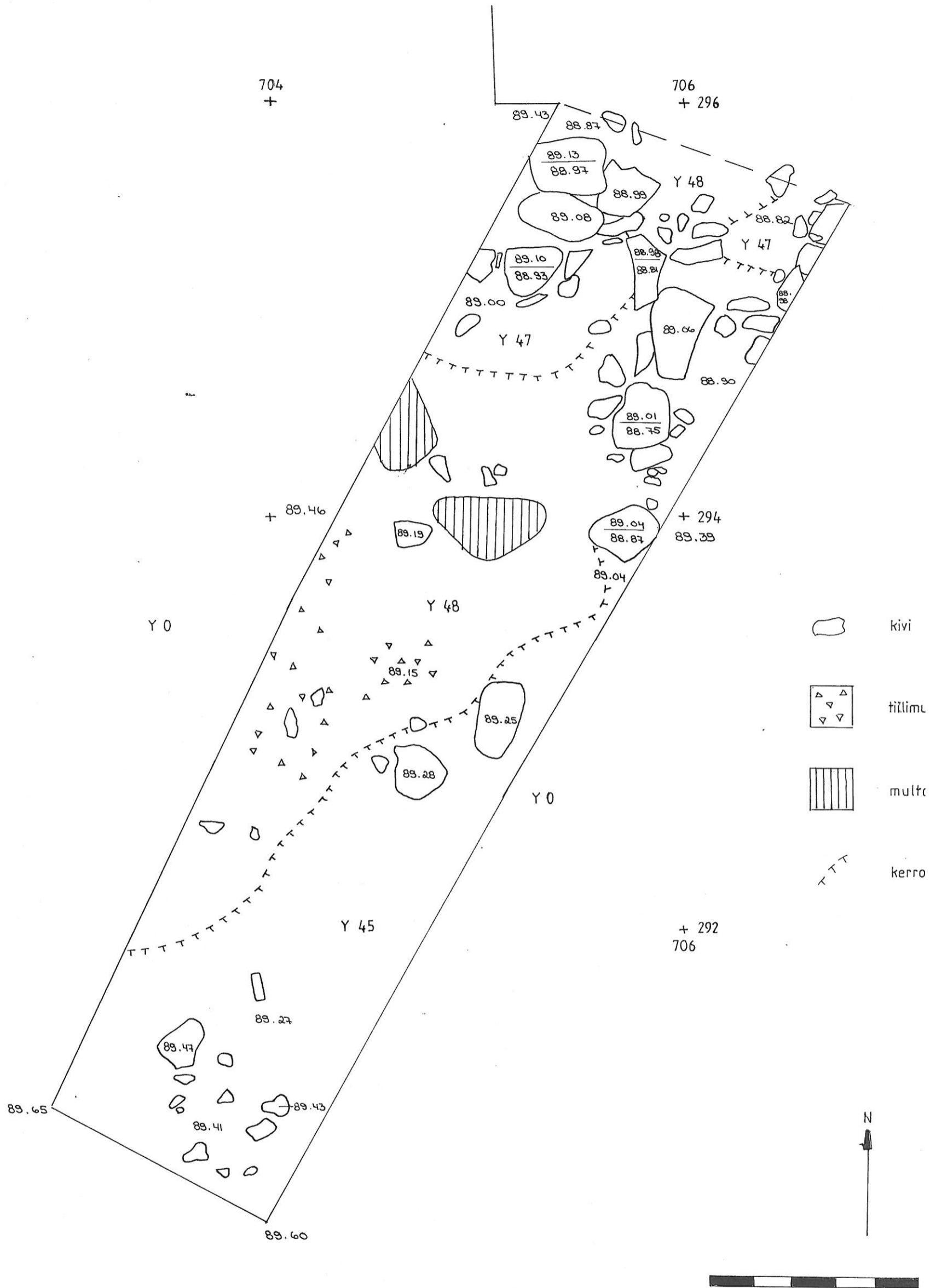
702
296 +

704
+

706
+ 296

294 +

292 +

- kivi
- tilimä
- muura
- kerro

290 +
702

+
704

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 17 Taso 1 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 2.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Kartta 9	

702
16 +

704
+

706
+ 296

94 +

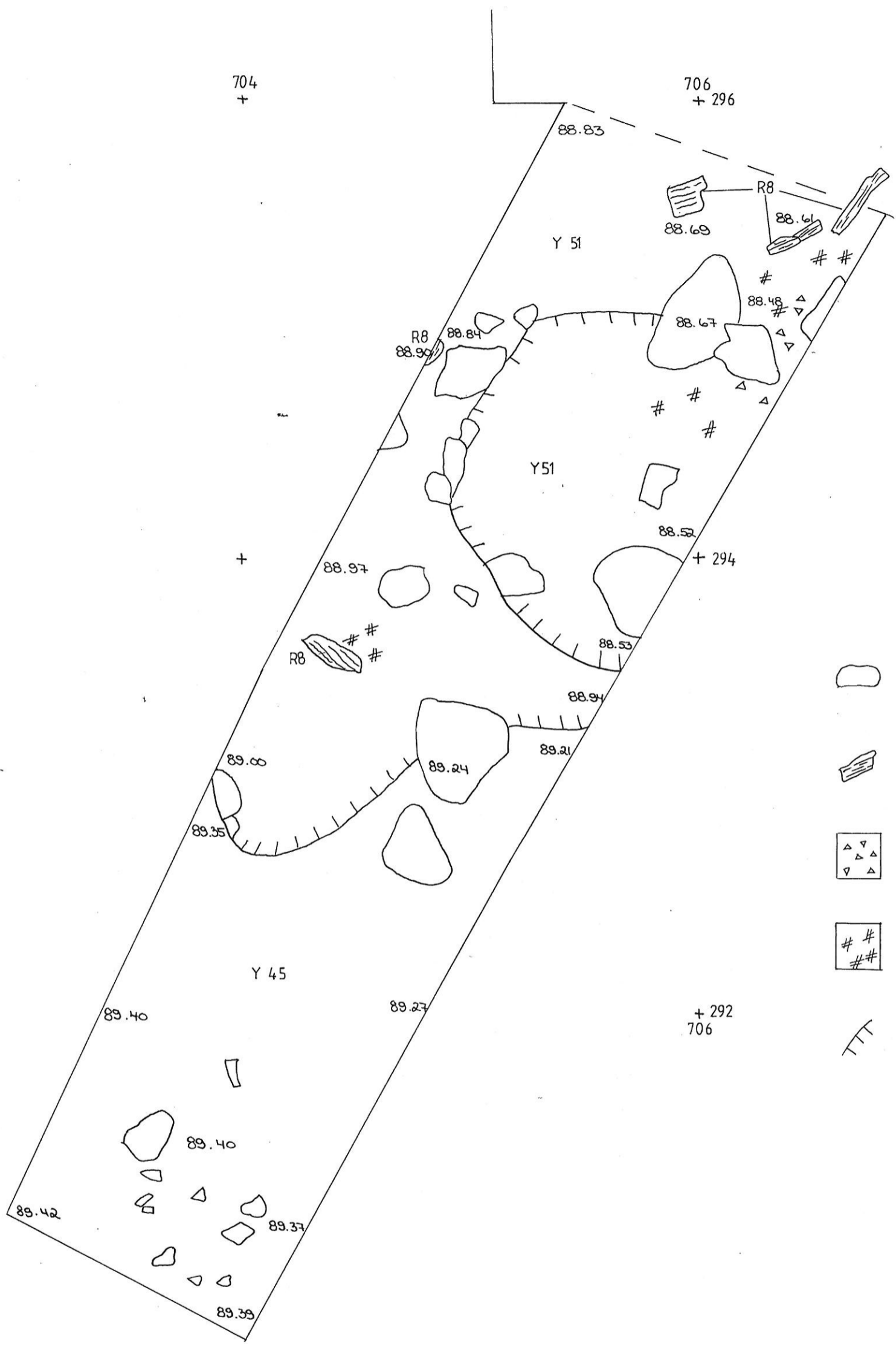
+

+ 294

92 +

Y 45

+ 292
706

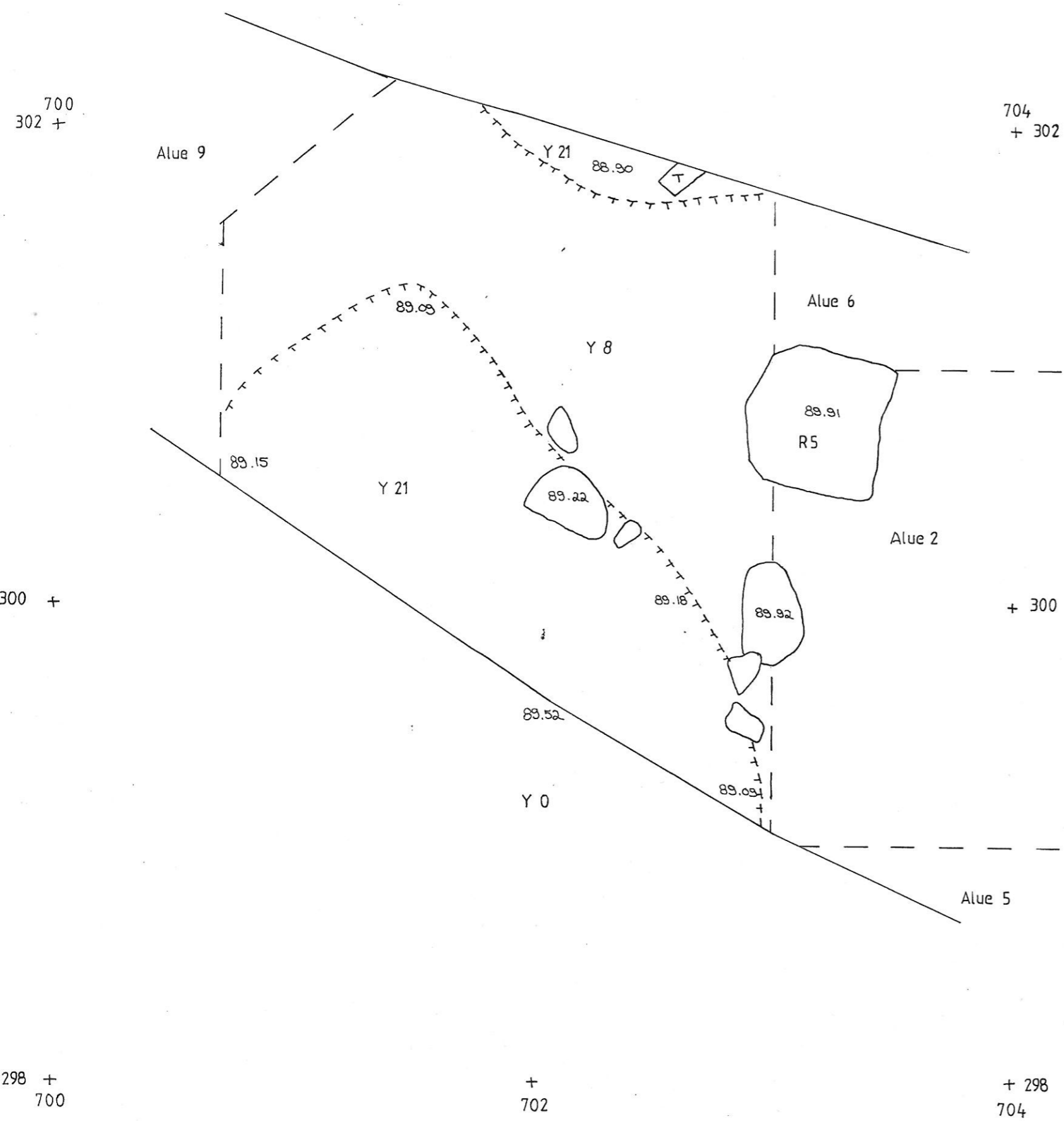
- kivi
- puu
- tilimurska
- hiili ja noki
- kuopan raju

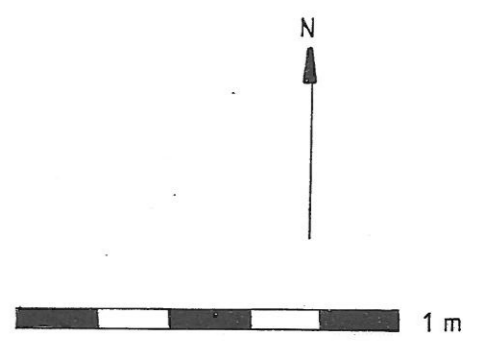
290 +
702

+
704

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 17 Alin taso, R 8
	M _k 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 8.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Kartta 10	

- kivi
- tiili
- kerroksen raja

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 18 Taso 3
	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 1.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKSTO, HELSINKI
	Kartta 11

700
302 +

704
+ 302

Alue 9

88.98

88.92

88.87

Alue 6

Y 8

88.88

R 5

88.97

Alue 2

89.01

89.05
88.99

89.14
89.00

Y 50

89.22
89.02

89.25

89.26
89.03

89.23
89.10

89.09

88.89

+ 300

Alue 5

300 +

298 +
700

+
702

+ 298
704

○ kivi

⌈ tiili

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 18 Y 50 Mk 1: 20
MITTAUSDOKUMENTOINTI G. Haggrén 2.8.2002 H. Lehtonen	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta12

700
302 +

704
+ 302

Alue 9

300 +

+ 300

Alue 5

298 +
700

+
702

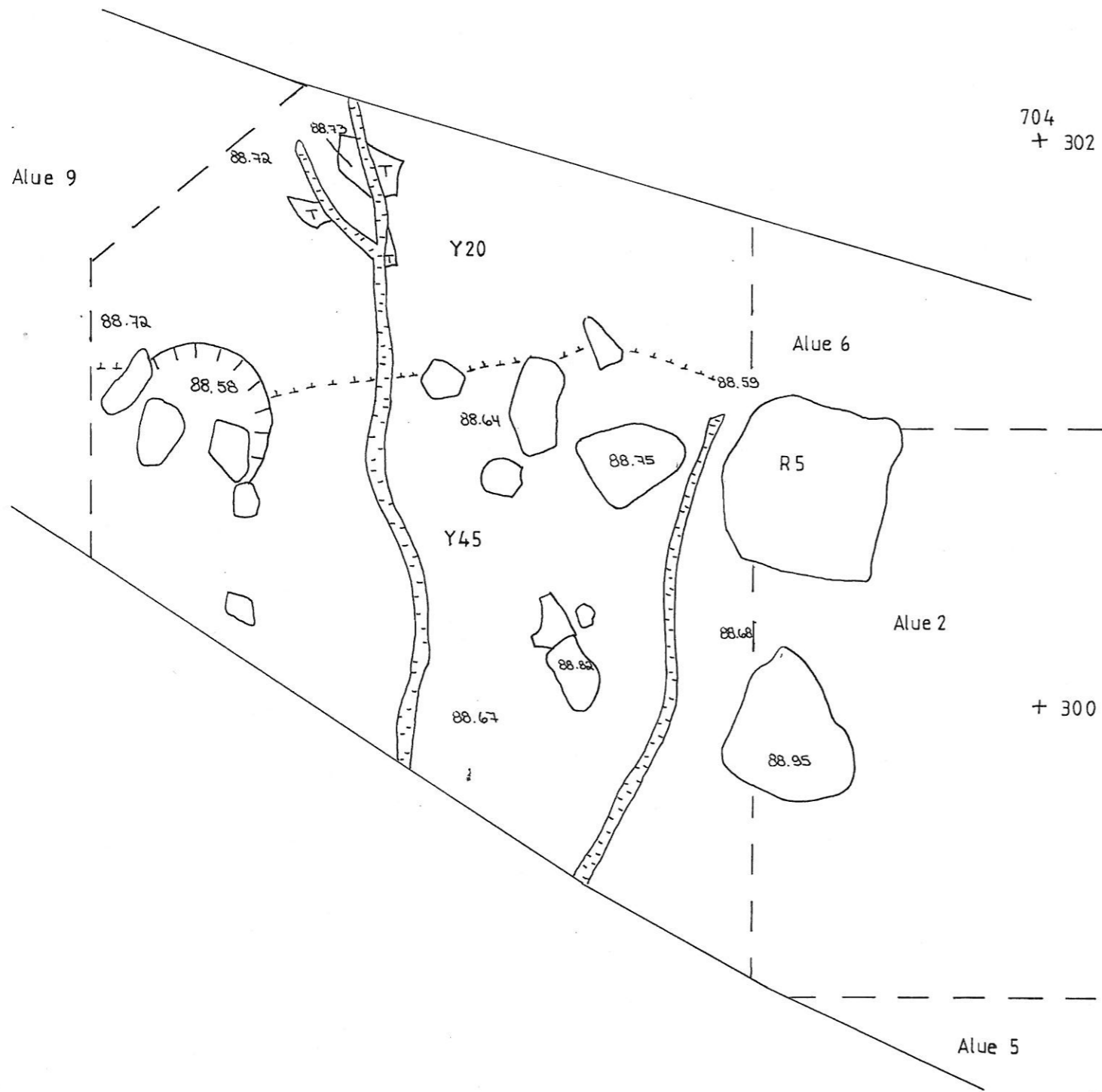
+ 298
704

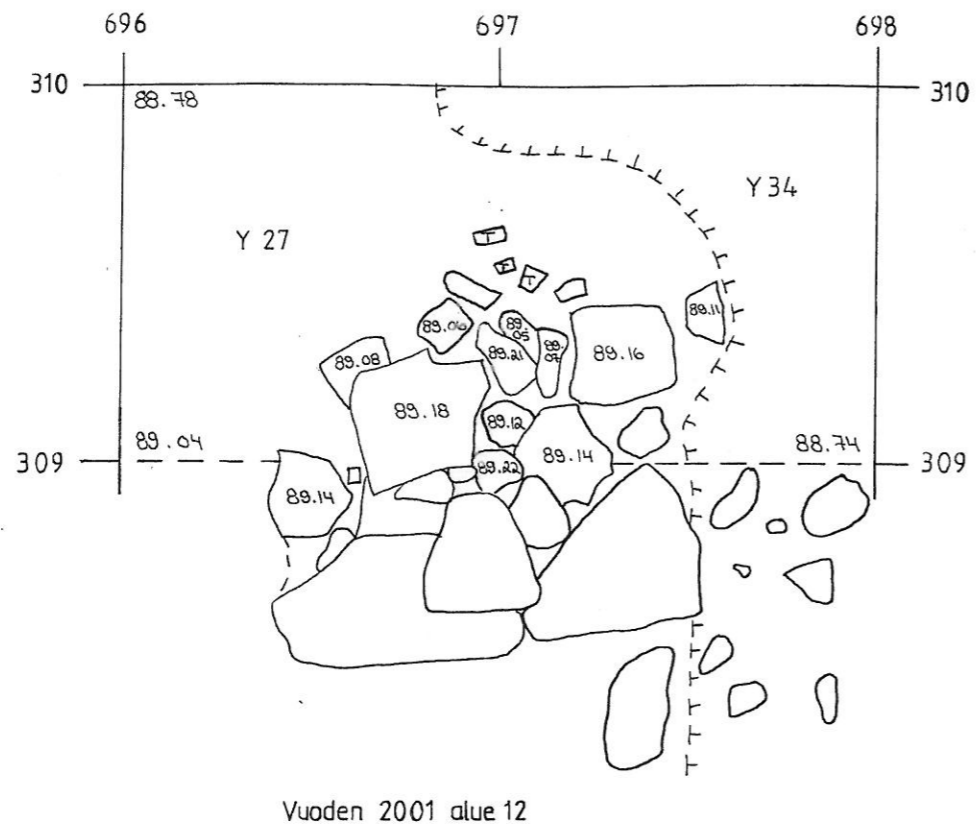
- kivi
- tiili
- puun juuri
- kuopan raja

1m

N

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 18 Alin taso Mk 1: 20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 7.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
Kartta 13	

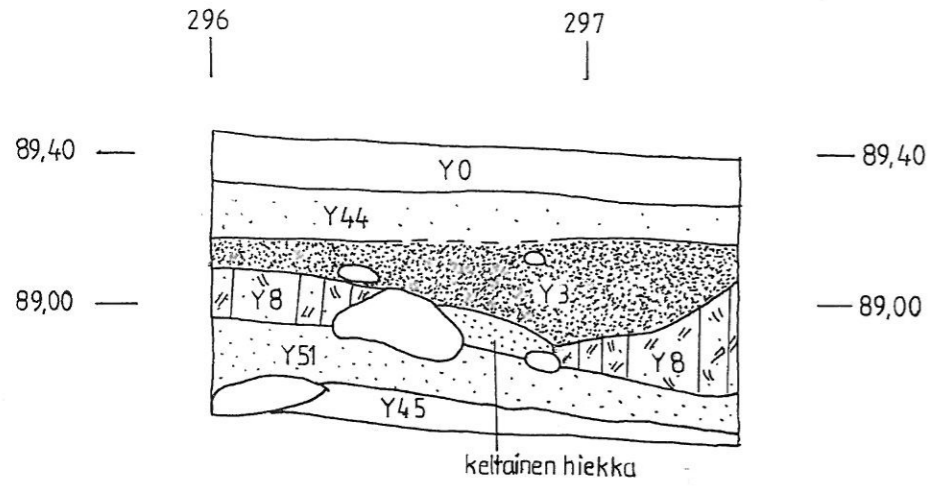

- kivi
- tiili
- kerroksen raja

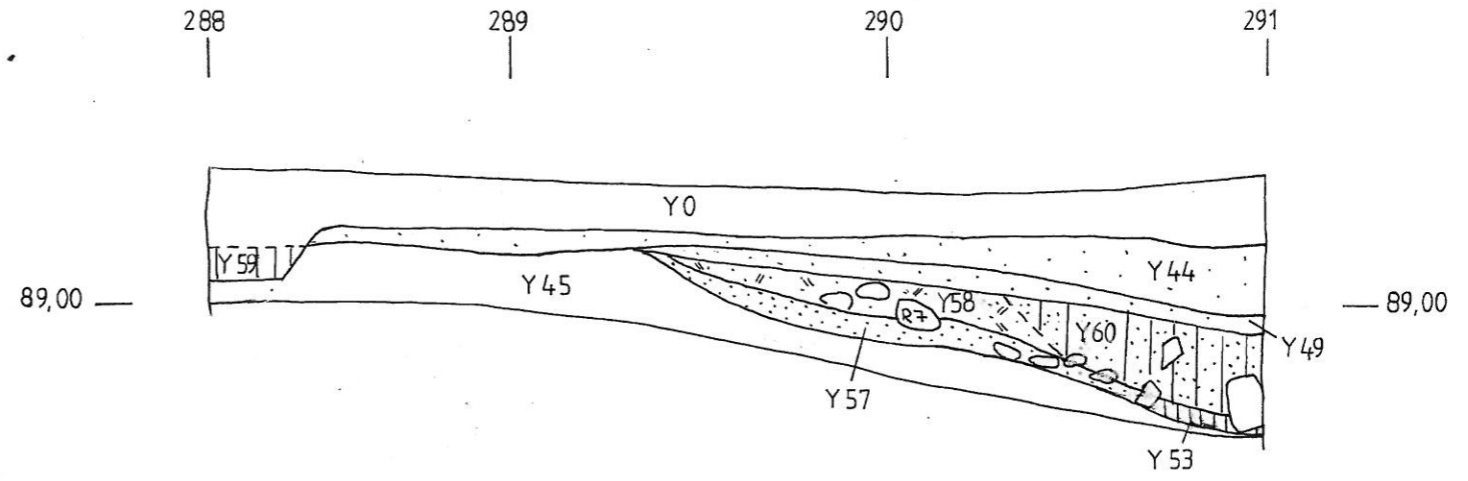

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alue 19 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI T. Mikkola 2001 H. Lehtonen 30.7.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 14

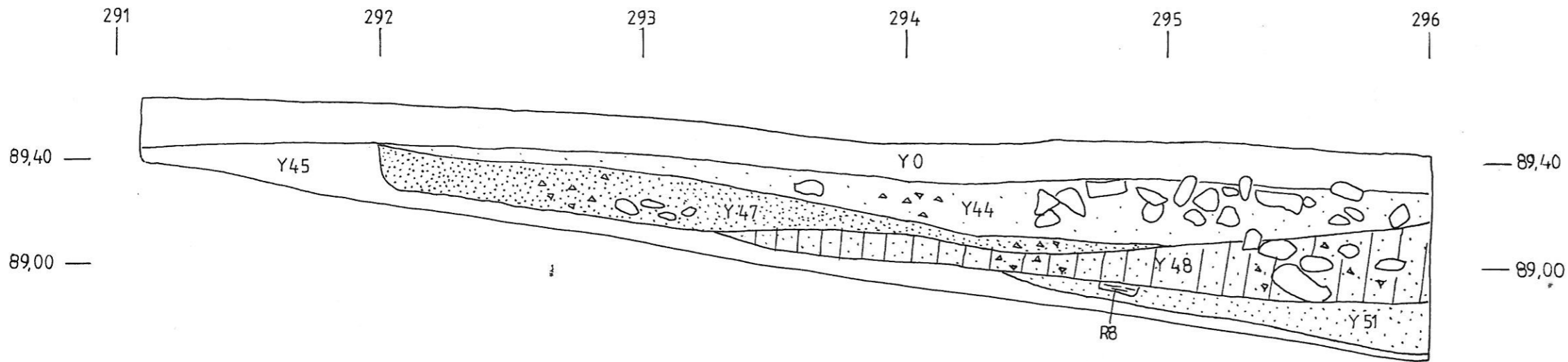
Alue 15
Länsiprofiili

Alue 16
Länsiprofiili

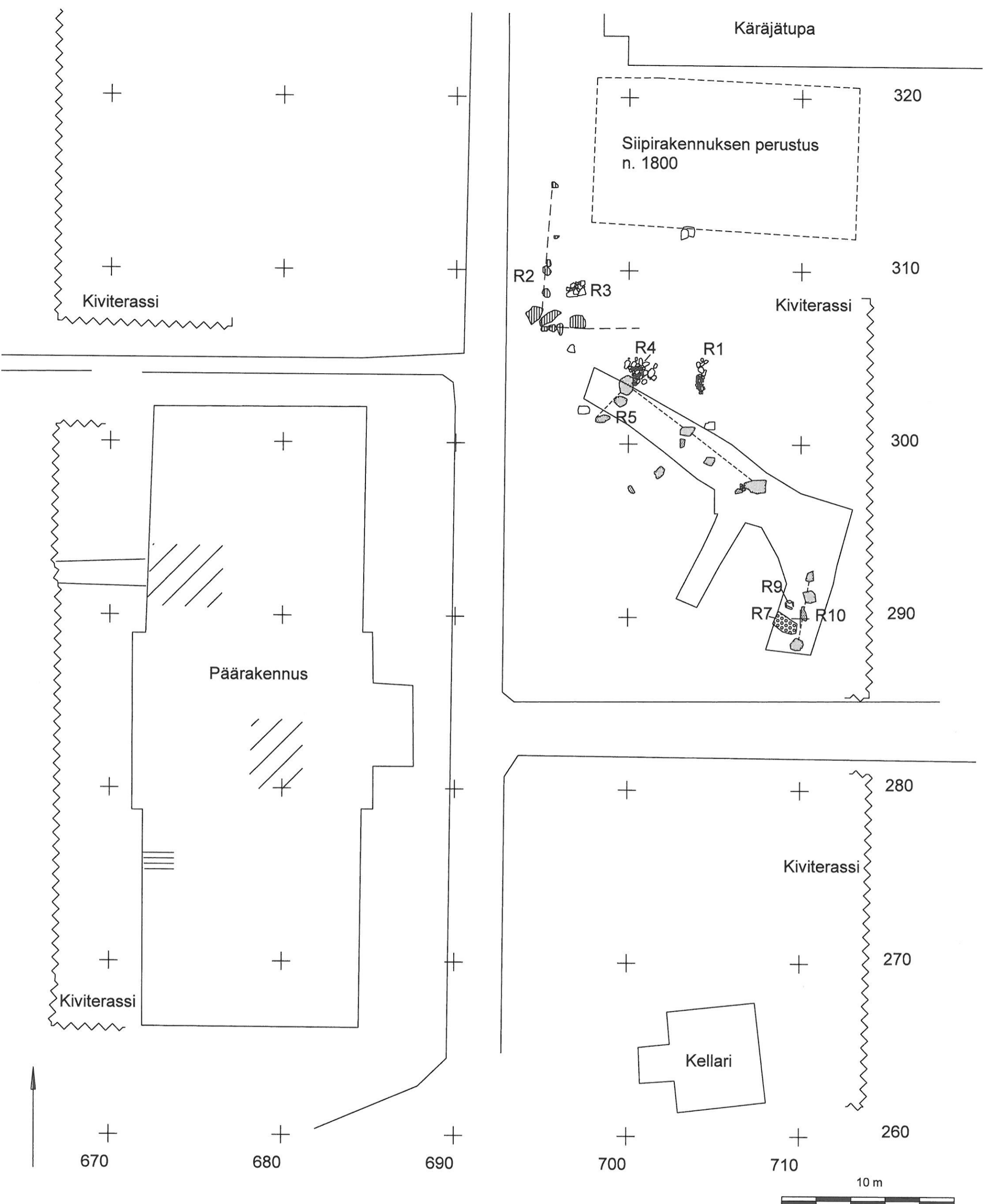

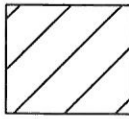
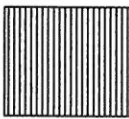
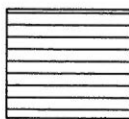

Alue 17
Länsiprofiili

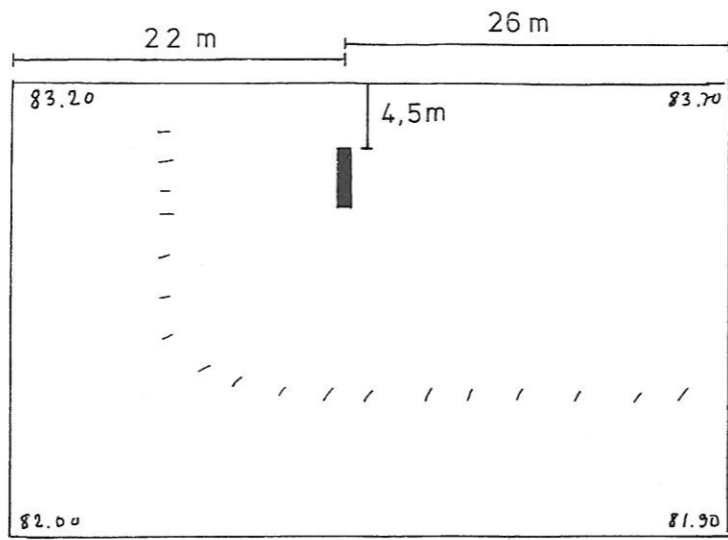
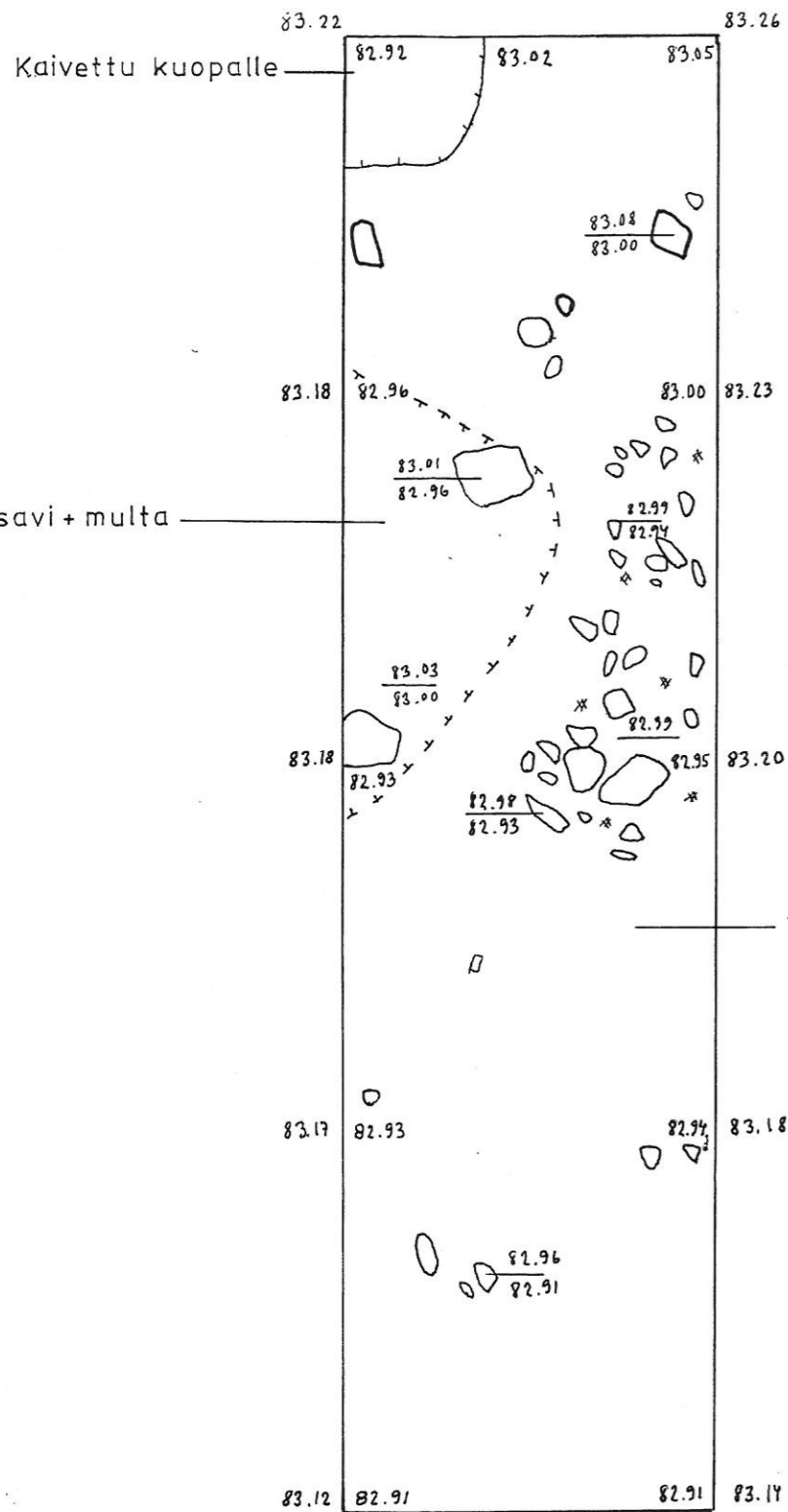
	hiekkä		kivi
	multa		puu
	savi		fiilimurska

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G. Haggrén 2002	Alueet 15, 16, 17 Profiilit Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Lehtonen 9.8.2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO, HELSINKI
	Kartta 15

- Kellari
- R2 1700-l:n kivijalka
- Uunin pohja ?
- R5, R10
1500-1600-l:n kivijalka
- Arvioitu seinälinja

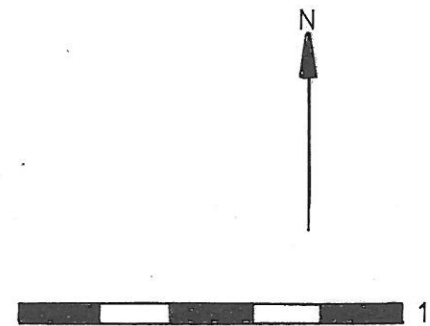
VALKEAKOSKI (ENT. SÄÄKSMÄKI) Jutikkalan kartano Georg Haggrén 2002	Yleiskartta Tonttimaan rakenteet Mk 1:200
MITTAUSDOKUMENTOINTI G. Haggrén, P.Hakanpää, T.Mikkola, H.Lehtonen 1999-2002	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
puht. piirt. P.Hakanpää ja H.Lehtonen 2002	Kartta 16

Luonnos Kaalimaasta

○ Kivi
* Hiili

3
2
1
0

VALKEAKOSKI Jutikkalan kartano G Haggrén 2002	Kaalimaa Koeoja Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI G. Haggrén 12.8.2002	MV / RHO HELSINKI
	Kartta 17